

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VUODEN 2019
TALOUSARVIOESITYKSEN (HE 123/2018 vp)
TÄYDENTÄMISESTÄ



Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn täydentävän esityksen hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 2019.

Helsingissä 15 päivänä marraskuuta 2018

Pääministeri

JUHA SIPILÄ

Valtiovarainministeri *Petteri Orpo*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan vuoden 2019 talousarvioesitystä (HE 123/2018 vp) täydentävä hallituksen esitys. Täydentävä esitys voidaan antaa, koska valtiovarainvaliokunta ei ole vielä antanut mietintöään 14.9.2018 annetusta hallituksen esityksestä vuoden 2019 talousarvioksi.

Talouden näkymät

Korkeasuhdanne taloudessa jatkuu, mutta nopein kasvuvaihe on jo takana. Vuonna 2019 talouskasvun arvioidaan hidastuvan 1,7 prosenttiin. Merkittävin yksittäinen talouskasvua hidastava tekijä on rakennusinvestointien supistuminen. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Reaalisesti kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvu kuitenkin hidastuu, kun inflaatio kiihtyy. Tästä syystä myös yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu v. 2019. Nettovienti pysyy kasvua tukevana. Työllisten määrä on noussut korkealle tasolle ja vahvana jatkuva talouskasvu edelleen tukee työllisyyden kasvua. Ennusteen mukaan työllisyysaste nousee yli 72 prosenttiin v. 2019 ja työttömyysasteen arvioidaan alenevan 6,9 prosenttiin.

Tuloarviot

Verotuloihin ei ehdoteta juurikaan muutoksia. Sekalaisten tulojen arviota ehdotetaan alennettavaksi tuottoarvioiden tarkentumisista ja ajoitusmuutoksista johtuen. Kokonaisuudessaan varsinaisiin tuloihin ehdotetaan 80 milj. euron nettovähennystä.

Määrärahat ja tasapaino

Varsinaisten tulojen 80 milj. euron vähennys ja määrärahojen 99 milj. euron lisäys huomioon ottaen vuoden 2019 täydentävä talousarvioesitys lisää valtion nettolainanoton tarvetta 178 milj. eurolla. Valtion nettolainanotoksi v. 2019 arvioidaan 1,6 mrd. euroa. Valtionvelan määrän arvioidaan olevan vuoden 2019 lopussa n. 109 mrd. euroa, mikä on n. 45 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Vaalikauden kehys

Vuoden 2019 kehystasoa tarkistetaan vastaamaan kehyksen hinta- ja rakennemuutoksia jäljempänä olevan taulukon mukaisesti 11,7 milj. eurolla. Tarkistusten jälkeinen menokehys vuodelle 2019 on 44 420 milj. euroa.

Talousarvioesitystä täydentävän esityksen jälkeen kehykseen luettavien menojen taso on 44 059 milj. euroa. Näin ollen vuoden 2019 jakamaton varaus on n. 60 milj. euroa, minkä lisäksi v. 2019 on käytettävissä 300 milj. euron lisäbudjettivaraus.

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2019
23.01.23	Kokeilutoiminnan digitaalisen edistämisen uudelleenbudjetointi	0,9
26.10.21	KEJO-hankkeen uudelleenbudjetointi	4,0
30.10.64	Ajoitusmuutos maaseutuohjelman toteutuksessa	14,2
31.10.35	Ajoitusmuutos Länsimetron rakentamisessa	-7,0
33.10.54	Yleiseen asumistukeen oikeutettujen opiskelijoiden piiriä laajentavat opintotukeen tehtävät lakimuutokset lisäävät kehyksen ulkopuolisia asumistukimenoja.	-2,0
33.20.50	Yrittäjien perheenjäseniin liittyvien työttömyysturvalain muutosten voimaantulon myöhentyminen	5,0
33.20.50 ja 52	Korvauksettoman määräajan eli ns. karenssin lyhentäminen 90 päivästä 60 päivään lisää kehyksen ulkopuolisia työttömyysturvamenoja.	-3,4
Yhteensä		11,7

Ulkoasiainhallinto

Ulkoasiainhallinnon talonrakennuksiin ehdotetaan yhteensä 11,3 milj. euron lisäystä, josta 7 milj. euroa osoitetaan Suomen Pekingin suurlähetystön kanslian väistötiloihin ja 4,3 milj. euroa kohdennetaan Suomen Moskovan suurlähetystökiinteistön perusparannukseen.

Valtiovarainministeriön pääluokasta ehdotetaan siirrettäväksi n. 2,2 milj. euroa ulkoministeriön tuottavuusmäärärahaan uuden kansallisen viisumijärjestelmän rahoittamiseen.

Poliisi ja Rajavartiolaitos

Reservipoliisijärjestelmän perustamiskustannuksiin ehdotetaan n. 2,2 milj. euroa. Reservipoliisin käyttöönotosta päätetään erikseen.

Poliisin toimintamäärärahoihin ehdotetaan 2 milj. euroa TUVE-palveluiden lisämeneihin.

Suojelupoliisin toimitilahankkeesta aiheutuviin menoihin ehdotetaan yhteensä 1,6 milj. euroa.

Rajavartiolaitoksen määrärahoihin ehdotetaan lisäystä n. 1,3 milj. euroa uuden STUVE TOSI-palvelun aiheuttamiin menoihin.

Rahanpesun valvonta

Vuoden 2019 alusta voimaantulevaksi ehdotettuun rahanpesun valvontaa koskevaan lainsäädäntöön liittyen pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän poliisille aiheuttamiin kustannuksiin ehdotetaan 800 000 euroa. Lisäksi Keskusrikospoliisin rahanpesun selvittelykeskuksen tietojärjestelmiin ja toimintaedellytysten vahvistamiseen ehdotetaan 833 000 euroa. Sisäministeriön toimintameneihin ehdotetaan 170 000 euron lisäystä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntaa koskeviin lainsäädäntö- ym. tehtäviin. Myös aluehallintovirastoille ehdotetaan lisäystä 382 000 euroa rahanpesulain mukaisen valvonnan lisäresursointiin.

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Hallinnon yhdeksään eri ICT-kehityshankkeeseen ehdotetaan määrärahasiirtoja tuottavuuden edistämisen määrärahasta yhteensä 9,34 milj. euroa ja uusiin kehityshankkeisiin varautumiseen 2,6 milj. euron lisäystä.

Verohuojennuspäätösten mukaisesti takaisinmaksuihin ehdotetaan 10 milj. euron lisäystä.

Euroopan investointipankin pääoman korvaamiseen sitoutumiseen ehdotetaan valtuuden kasvatamista siten, että Suomen osuus pankin merkitystä pääomasta korotetaan 595 milj. eurolla nykyisestä 3,099 mrd. eurosta yhteensä 3,694 mrd. euroon johtuen Yhdistyneen Kuningaskunnan EU-erosta.

Senaatti-kiinteistöt

Senaatti-kiinteistöjen investointivaltuutta ehdotetaan kasvatettavan 50 milj. euroa ja tuloutusta alennettavan vastaavasti johtuen varautumisesta VR:n ja Senaatti-kiinteistöjen välisiin kiinteistökauppoihin, joilla keskitetään valtion kiinteistöomaisuuden hallintaa Senaatti-kiinteistöille. VR:n kiinteistökaupasta saamat tulot ehdotetaan jaettavan ylimääräisinä osinkoina valtiolle, jolloin kiinteistöjen omistusjärjestelyllä ei olisi vaikutusta budjetin rahoitusasemaan. Lisäksi ehdotetaan, että Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan luovuttamaan Helsingin kaupungissa Pasilan kaupunginosassa sijaitsevan kiinteistön 24,8 milj. euron kauppahinnalla.

Tutkimuksen lippulaivat ja ammatillinen koulutus

Opetus- ja kulttuuriministeriölle ehdotetaan valtuutta, jonka mukaan valtio saa luovuttaa 60 milj. euron arvosta pörssiosakkeita valtion perustaman tutkimusta tukevan säätiön peruspääomaan ja 80 milj. euron arvosta pörssiosakkeita perustettavan ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöjen kehittämistä ja koulutusvientiä edistävän osakeyhtiön omaan pääomaan.

Ammatillisen koulutuksen rahoitukseen ehdotetaan n. 2,1 milj. euron lisäystä yksityisille ammatillisen koulutuksen järjestäjille korvattavien arvonlisäverojen tarkentumisen vuoksi.

Uudistettavan opetusmetsiä koskevan sopimusmallin pilotointiin ehdotetaan 824 000 euroa.

Opintotuki ja asumistuki

Opiskelijan saamia apurahoja ei oteta tuloina huomioon vuoden 2019 alusta lähtien ja vanhempien tulot eivät pienennä alle 18-vuotiaiden opintorahaa ja asumislisää 1.8.2019 lähtien. Näistä muutoksista johtuen opintotukimenoihin ehdotetaan 930 000 euron lisäystä.

Opintotukeen tehtävät lakimuutokset laajentavat yleiseen asumistukeen oikeutettujen opiskelijoiden piiriä, mistä johtuen asumistukimenoihin ehdotetaan 2 milj. euron lisäystä.

Maa- ja elintarviketalous

Kasvukauden 2018 kuivuudesta johtuvien maatalouden kannattavuusongelmien helpottamiseksi ehdotetaan 22,5 milj. euron lisäystä maatalouden toimintaedellytysten turvaamiseen. Maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen ehdotetaan 4 milj. euron lisäystä käytettäväksi tukien täytäntöönpanoon liittyvien, ennakoitujen tukimenekin ylittävien, tukien ja tukitasojen muutostarpeisiin.

Afrikkalaisen sikaruton torjuntaan liittyvien toimien tehostamiseen ehdotetaan Ruokaviraston toimintamenoihin 700 000 euron ja Tullin toimintamenoihin 1,1 milj. euron lisäystä.

Liikenne

Valtionavustukseen kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen ja kuntien joukkoliikennehankkeisiin ehdotetaan 3,5 milj. euroa.

Uusiutuvan energian tuotantotuki

Uusiutuvan energian tuotantotukeen ehdotetaan n. 47 milj. euron vähennystä arvioitua korkeammasta sähkön markkinahinnasta ja turpeen veron nostosta johtuen.

Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

Laivanrakennuksen innovaatiotukeen ehdotetaan 10 milj. euron lisäystä, joka mahdollistaa laivanrakennusteollisuuden panostukset innovaatioiden kehittämiseen ja kansainvälisen kilpailukyvyn vahvistamiseen.

Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

Työ- ja elinkeinoministeriölle ehdotetaan 23 milj. euron myöntämisvaltuutta työllistämistuloksista maksettavien korvausten maksuun vuosien 2020—2024 aikana. Summalla voidaan sitoutua työllisyyden vaikuttavuusinvestointirahastohankkeeseen, jonka tavoitteena on alentaa pitkäaikaistyöttömyyttä. Tulospalkkiot perustuvat toiminnan vaikuttavuuteen, joka selvitetään vertaamalla hankkeeseen osallistuvia samankaltaiseen muiden työttömien verrokkiryhmään.

Työttömyysturva

Työttömyysturvamenoihin ehdotetaan yhteensä 3,4 milj. euron lisäystä johtuen korvauksettoman määräajan eli ns. karenssin lyhentämisestä 90 päivästä 60 päivään.

Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastot

Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintamenoihin ehdotetaan 11,4 milj. euron lisäystä. Lisärahoitustarve aiheutuu mm. toimeentulotukipäätösten aiheuttamasta työstä ja työttömyysturvan aktiivimallin toimeenpanosta.

Lastensuojelu

Sosiaali- ja terveysministeriölle ehdotetaan 160 000 euroa, Terveysten ja hyvinvoinnin laitokselle 80 000 euroa ja Aluehallintovirastoille 480 000 euroa lastensuojelun sijaishuollon ohjauksen ja valvonnan voimavarojen vahvistamiseen.

Ympäristö ja asuminen

Öljyjättemaksuja ehdotetaan kohdennettavan määräaikaisesti öljyjätehuoltoon liittyviin kunnos- ja kehityshankkeisiin valmisteilla olevaan green deal -sopimukseen sitoutuneille yrityksille.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukseen ehdotetaan 400 000 euroa asunto-osuuskuntamuotoiseen asumiseen liittyvän kokeiluhankkeen käynnistämiseksi.

Eräitä muita muutoksia

Tiedusteluvaltuutetulle ja tietosuojavaltuutetun toimistolle ehdotetaan 250 000 euron lisäystä toimitilamenoja varten.

Hätäkeskuslaitokselle ehdotetaan 786 000 euroa ERICA-hätäkeskusjärjestelmän varmistusratkaisun menoihin.

Valtiokonttorille ehdotetaan 60 000 euroa valtion maksuliike- ja laskujenvälityspalveluiden kilpailuttamisesta aiheutuviin asiantuntijapalveluihin.

Merenkulun tukeen ehdotetaan 3 milj. euron lisäystä johtuen työnantajien työttömyysvakuutusmaksun puolittaisesta lisäyksestä koskien palkanmaksuvuotta 2018.

Viranomaisten kenttäjohtamisjärjestelmän ja siihen liittyvän sähköisen ensihoitokertomuksen käyttöönoton aikaistamiseksi järjestelmän ylläpitokustannuksiin ehdotetaan kertaluonteisesti 2,2 milj. euroa.

Valtion osuuteen yrittäjien eläkkeiden aiheuttamista menoista ehdotetaan 17,1 milj. euron lisäystä vakuutusmaksutulon jäädessä ennakoitua pienemmäksi.

Käsiteltävänä olevat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

Pääluokka	Hallituksen esitys talousarvioksi	Täydentävä esitys	Yhteensä
21. Eduskunta	124 339 000	-	124 339 000
22. Tasavallan presidentti	20 076 000	-	20 076 000
23. Valtioneuvoston kanslia	265 623 000	2 560 000	268 183 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	1 121 705 000	13 740 000	1 135 445 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	975 923 000	2 280 000	978 203 000
26. Sisäministeriön hallinnonala	1 452 497 000	42 198 000	1 494 695 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	3 137 872 000	-	3 137 872 000

Käsiteltävänä olevat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

		Hallituksen esitys talousarvioksi	Täydentävä esitys	Yhteensä
28.	Pääluokka Valtiovarainministeriön hallinnonala	17 496 663 000	1 644 000	17 498 307 000
29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	6 404 480 000	3 895 000	6 408 375 000
30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 574 301 000	42 015 000	2 616 316 000
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	2 858 016 000	-9 540 000	2 848 476 000
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	2 532 274 000	-33 575 000	2 498 699 000
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	15 003 104 000	33 495 000	15 036 599 000
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	199 334 000	-	199 334 000
36.	Valtionvelan korot	1 180 410 000	-	1 180 410 000
Yhteensä		55 346 617 000	98 712 000	55 445 329 000

Käsiteltävänä olevat ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

		Hallituksen esitys talousarvioksi	Täydentävä esitys	Yhteensä
11.	Osasto Verot ja veronluonteiset tulot	45 816 065 000	-40 000	45 816 025 000
12.	Sekalaiset tulot	5 826 362 000	-80 423 000	5 745 939 000
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	2 212 543 000	824 000	2 213 367 000
15.	Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	65 114 000	-	65 114 000
	Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	53 920 084 000	-79 639 000	53 840 445 000
15.03.01	Nettolainanotto ja velanhallinta	1 426 533 000	178 351 000	1 604 884 000
Yhteensä		55 346 617 000	98 712 000	55 445 329 000

TULOARVIOT

Osasto 11 VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

19. Muut veronluonteiset tulot

05. Eräät liikenteen maksut

Momentille arvioidaan kertyvän 25 945 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 40 000 euroa talousarvioesityksen 25 985 000 euroon nähden aiheutuu kaupunkiraide-
liikenteen vuosimaksun muuttamisesta hallituksen esityksen (HE 105/2018 vp) mukaisesti mo-
mentille 31.20.01 tuloutettavaksi maksulliseksi suoritteeksi.

2019 talousarvio	25 945 000
2018 I lisätalousarvio	-1 390 000
2018 talousarvio	28 900 000
2017 tilinpäätös	27 830 502

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

23. Valtioneuvoston kanslia

99. Valtioneuvoston kanslian muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 500 000 euroa.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Tulokertymässä otetaan huomioon ne valtioneuvoston kanslian ja oikeuskanslerinviraston tulot, joita varten ei ole erillistä tulomomenttia tai joita ei oteta huomioon nettoutettavina tuloina tai ei voida hyvittää menomomentille. Lisäksi momentille tuloutetaan Suomen EU-puheenjohtajakaudesta saatavat korvaukset, joita vastaavat menot on budjetoitu momentille 23.01.24.

Valtioneuvoston kanslian osinkotulot, pääoman palautukset ja osakkeiden myyntitulot budjetoidaan momentille 13.03.01.

2019 talousarvio	500 000
2018 II lisätalousarvio	100 000

26. Sisäministeriön hallinnonala

98. EU:lta saatavat tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 28 340 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 577 000 euroa talousarvioesityksen 27 763 000 euroon nähden aiheutuu siitä, että ISF-B-rahoitusvälineelle syksyllä 2018 myönnetystä Entry Exit System -kokonaisuuden rahoituksesta arvioidaan 9 % (noin 577 000 euroa) saatavan ennakkomaksuna vuonna 2019.

2019 talousarvio	28 340 000
2018 I lisätalousarvio	-2 370 000
2018 talousarvio	34 114 000
2017 tilinpäätös	18 536 338

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

02. Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta

Momentille arvioidaan kertyvän 340 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 80 000 000 euroa talousarvioesityksen 420 000 000 euroon nähden aiheutuu siitä, että tuloarviota tarkennetaan komissiolle toimitettujen menoennusteiden mukaisesti.

2019 talousarvio	340 000 000
2018 II lisätalousarvio	110 000 000
2018 talousarvio	230 000 000
2017 tilinpäätös	314 308 026

20. Maa- ja metsätalousministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotosta

Momentille arvioidaan kertyvän 40 500 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 1 500 000 euroa talousarvioesityksen 42 000 000 euroon nähden perustuu Veikkaus Oy:n tarkentuneeseen arvioon pelimyynnin kehityksestä.

2019 talousarvio	40 500 000
2018 II lisätalousarvio	90 000
2018 talousarvio	40 500 000
2017 tilinpäätös	39 371 251

Osasto 13

KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET

03. Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot

01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot

Momentille arvioidaan kertyvän 1 933 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 50 000 000 euroa talousarvioesityksen 1 883 000 000 euroon nähden aiheutuu VR-Yhtymä Oy:n ja Senaatti-kiinteistöjen kiinteistökauppaan liittyvästä lisätuloutuksesta.

2019 talousarvio	1 933 000 000
2018 talousarvio	2 404 000 000
2017 tilinpäätös	1 745 662 107

05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

Momentille arvioidaan kertyvän 136 524 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Muutos talousarvioesityksen 185 700 000 euroon nähden on 49 176 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 50 000 000 euroa Senaatti-kiinteistöjen arvioitua alemmasta tuloutuksesta ja lisäyksenä 824 000 euroa Metsähallituksen tuloutuksen nostosta opetusmetsien käyttöoikeussopimusten pilotointiin liittyen.

2019 talousarvio	136 524 000
2018 talousarvio	179 900 000
2017 tilinpäätös	211 000 000

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille merkitään nettotuloa 1 604 884 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 178 351 000 euroa talousarvioesityksen 1 426 533 000 euroon nähden aiheutuu tässä täydentävässä esityksessä ehdotetuista tuloarvioiden ja määrärahojen muutoksista.

Lisäksi talousarvioesityksen momentin selvitysosan taulukko korvataan oheisella taulukolla:

Tulot ja menot (milj. euroa)

Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto	1 655
Menot	
Emissiotappiot (netto)	-40
Pääomatappiot (netto)	-10
Nettotulot	1 605
2019 talousarvio	1 604 884 000
2018 II lisätalousarvio	-484 600 000
2018 I lisätalousarvio	-1 345 405 000
2018 talousarvio	3 079 932 000
2017 tilinpäätös	3 083 951 345

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 23 VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 125 724 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 125 584 000 euroon nähden on 140 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 1 500 000 euroa siirtona momentille 23.01.26 Saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin edistämiseen sekä lisäyksenä 600 000 euroa valtioneuvoston tietoturvallisuustason kehittämis- ja ylläpitomenoihin, 200 000 euroa valtioneuvoston yhteisen tilannekuvajärjestelmän toteutussuunnitelmaan ja siirtona momentilta 28.70.20 320 000 euroa automaatio- ja robotiikkaratkaisujen toteuttamiseen Sitoumus2050.fi- ja Kokeilunpaikka.fi -sivustoille ja 520 000 euroa valtioneuvoston yhteinen palveluhallintajärjestelmä (Virkkü) -hankkeeseen.

2019 talousarvio	125 724 000
2018 II lisätalousarvio	202 000
2018 I lisätalousarvio	4 157 000
2018 talousarvio	123 297 000
2017 tilinpäätös	124 128 000

23. Kokeilutoiminnan digitaalinen edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 920 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kokeilutoiminnan digitaalisen rahoitusalueen ylläpitoon, hallintoihin ja jatkokehittämiseen
- 2) pienkokeilujen edistämiseen.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Määräraha on tarkoitettu käyttämään pienkokeilujen toteutumiseen ja kokeilutoiminnan digitaalisen rahoitusalueen ylläpitoon ja jatkokehittämiseen. Kokeilutoiminnan koordinaatiosta aiheutuvat kustannukset maksetaan momentilta 23.01.22.

2019 talousarvio	920 000
2018 II lisätalousarvio	—
2017 tilinpäätös	100 000

26. Saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) saamelaisten totuus- ja sovintokomission työstä ja totuus- ja sovintoprosessin edistämisestä aiheutuviin menoihin
- 2) valtionavustusten maksamiseen totuus- ja sovintoprosessin edistämisen- ja toteutustoimiin
- 3) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen totuus- ja sovintokomission sihteeristön tehtäviin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Määräraha on siirtoa momentilta 23.01.01.

Momentilta maksetaan saamelaisten totuus- ja sovintokomission työstä ja totuus- ja sovintoprosessin edistämisestä aiheutuvat menot. Momentilta varaudutaan maksamaan tukea myös psykososiaalinen tuen järjestämiseksi tai palvelujen ostoa sekä alkuperäiskansojen sovittelun osaamis- ja vahvistamiseen liittyviä menoja. Toteutus- ja sovintoprosessissa edistetään dialogia saamelaisväestön kanssa, tiivistetään pohjoismaisen tason yhteistoimintaa totuus- ja sovintoprosessien osalta sekä vastataan ilmenneisiin tiedontarpeisiin.

2019 talousarvio	1 500 000
------------------	-----------

Pääluokka 24

ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 225 126 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 290 000 euroa talousarvioesityksen 224 836 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 26.01.01 Suomen Moskovan suurlähetystössä toimivan erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin.

2019 talousarvio	225 126 000
2018 II lisätalousarvio	1 073 000
2018 I lisätalousarvio	2 001 000
2018 talousarvio	219 488 000
2017 tilinpäätös	220 760 000

21. Ulkoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 305 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 2 150 000 euroa talousarvioesityksen 1 155 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.70.20 uuden kansallisen viisumijärjestelmän rahoitukseen.

2019 talousarvio	3 305 000
2018 talousarvio	1 155 000
2017 tilinpäätös	1 155 000

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 17 570 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 6 270 000 euroon nähden on 11 300 000 euroa, mistä 7 000 000 euroa aiheutuu Suomen Pekingin suurlähetystön kanslian väistötiloista ja 4 300 000 euroa Suomen Moskovan suurlähetystökiinteistön perusparannuksesta.

2019 talousarvio	17 570 000
2018 II lisätalousarvio	950 000
2018 I lisätalousarvio	5 100 000
2018 talousarvio	7 470 000
2017 tilinpäätös	7 860 000

10. Kriisinhallinta

20. *Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot* (siirtomääräraha 2 v)

Käyttösuunnitelma (euroa)

04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	1 985 000
05.	Yhteiset menot	10 294 000
08.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	7 260 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	3 320 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	1 161 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	15 225 000
15.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	470 000
16.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	1 215 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	8 321 000
19.	EUNAVFOR MED, Välimeren operaation menot	1 391 000
23.	Naton Irakin koulutusoperaation menot (NMI)	526 000
Yhteensä		51 168 000

Selvitysosa: Päätösosan käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan käyttösuunnitelman.

Talousarvioesitykseen nähden käyttösuunnitelmaan on lisätty uusi kohta 23. Naton Irakin koulutusoperaation menot (NMI), jolle on osoitettu 526 000 euroa. Suomi osallistuu Naton koulutusoperaatioon Irakissa 1—5 sotilaalla. Lisäksi käyttösuunnitelmakohtaan 05. on lisätty 415 000 euroa, käyttösuunnitelmakohtaan 08. on lisätty 278 000 euroa, käyttösuunnitelmakohtaan 14. on vähennetty 767 000 euroa, käyttösuunnitelmakohtaan 15. on lisätty 218 000 euroa ja käyttösuun-

nitelmakohtaan 18. on lisätty 329 000 euroa. Muutokset johtuvat operaatioiden suunnitteluperusteiden muutoksista.

Muutokset katetaan käyttösuunnitelmakohdasta 09., josta on vähennetty 999 000 euroa.

2019 talousarvio	51 168 000
2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	57 999 000
2017 tilinpäätös	58 429 000

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

89. *Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 130 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää finanssisijoituksiin ja lainoihin osana Suomen kehitysyhteistyötä.

Määrärahaa ja vuoden 2018 talousarviossa myönnettyä määrärahaa saa käyttää Finnfundille ja YK:n IFADille myönnettäviin lainoihin, jotka voidaan myöntää vakuutta vaatimatta. Finnfundin laina voidaan myöntää ehdoin, että valtio voi vaihtaa lainan Finnfundin osakkeiksi. Lainaa voidaan alistaa etuoikeusasemaltaan muihin Finnfundin ottamiin vieraan pääoman ehtoihin lainoihin.

Valtuus

Vuoden 2019 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyön finanssisijoituksia koskevia sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2019 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 130 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vuonna 2018 budjetoitu määräraha 130 000 000 euroa ja vuoden 2019 määrarahasta 80 000 000 euroa on tarkoitettu käyttää Finnfundille (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) ja 50 000 000 euroa YK:n IFAD (International Fund for Agricultural Development) rahastolle myönnettäviin lainoihin.

2019 talousarvio	130 000 000
2018 talousarvio	130 000 000
2017 tilinpäätös	130 000 000

90. Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot

68. *Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

7) enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan määrän palkkausmenojen rahoittamiseen valtion virastojen ja laitosten Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen hankkeissa.

Selvitysosa: Päätösoosan kappaleen kohta 7) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdan 7).

Lähtökohtana IBA-hankkeissa on parhaan saatavissa olevan asiantuntemuksen käyttö. Kilpailuttamisen ohella on tarpeen, että määrärahasta voidaan rahoittaa valtion virastojen ja laitosten omien hankkeiden palkkausmenoja myös muissa kuin Arktisen neuvoston puheenjohtajuutta tukevissa hankkeissa.

2019 talousarvio	3 400 000
2018 talousarvio	1 800 000
2017 tilinpäätös	1 800 000

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 20 783 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 150 000 euroa talousarvioesityksen 20 933 000 euroon nähden on siirtoa momentille 25.01.03 yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan ja lapsiasia-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toiminnan turvaamiseen.

2019 talousarvio	20 783 000
2018 II lisätalousarvio	-8 000
2018 I lisätalousarvio	250 000
2018 talousarvio	19 988 000
2017 tilinpäätös	20 357 000

03. Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 9 853 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 9 453 000 euroon nähden on 400 000 euroa, mistä 250 000 euroa aiheutuu tiedusteluvaltuutetun ja tietosuojavaltuutetun toimiston toimitilamenoista ja 150 000 euroa siirrosta momentilta 25.01.01 yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan ja lapsiasia-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toiminnan turvaamiseen.

2019 talousarvio	9 853 000
2018 I lisätalousarvio	66 000
2018 talousarvio	7 961 000
2017 tilinpäätös	7 288 000

05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 471 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 30 000 euroa talousarvioesityksen 8 441 000 euroon nähden aiheutuu hallituksen esityksen laeiksi valtionavustuslain (688/2001) sekä rikosrekisterilain (770/1993) 4 a ja 7 §:n muuttamisesta edellyttämistä tietojärjestelmämuutoksista.

2019 talousarvio	8 471 000
2018 I lisätalousarvio	46 000
2018 talousarvio	9 530 000
2017 tilinpäätös	8 301 000

29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 46 745 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 2 000 000 euroa talousarvioesityksen 44 745 000 euroon nähden aiheutuu hallinnonalan arvonlisäveromenojen kasvusta. Tilinpäätösenduste vuodelle 2018 on 2 000 000 euroa vuoden 2018 varsinaisen talousarvion arviota suurempi ja tämän kasvun arvioidaan koskevan myös vuotta 2019.

2019 talousarvio	46 745 000
2018 II lisätalousarvio	2 000 000
2018 talousarvio	43 902 000
2017 tilinpäätös	45 026 611

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu*03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Määrärahaa saa käyttää myös Tuomioistuinviraston perustamisen valmistelumenoihin.

Selvitysosa: Päätösosa lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan neljänneksi kappaleeksi, jolloin talousarvioesityksen momentin päätösosan neljäs kappale siirtyy talousarvioesityksen momentin päätösosan viidenneksi kappaleeksi.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen (HE 136/2018 vp) Tuomioistuinvirastoa koskevaksi lainsäädännöksi. Tarkoitus on, että Tuomioistuinvirasto aloittaisi toimintansa v. 2020. Tuomioistuinviraston perustamisen valmistelu on tarkoitus kuitenkin aloittaa jo vuoden 2019 aikana.

2019 talousarvio	251 008 000
2018 II lisätalousarvio	8 000
2018 I lisätalousarvio	1 940 000
2018 talousarvio	250 075 000
2017 tilinpäätös	256 497 000

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 425 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Muutos talousarvioesityksen 14 545 000 euroon nähden on 120 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 290 000 euroa siirtona momentille 24.01.01 Suomen Moskovan suurlähetystössä toimivan erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin ja lisäyksenä 170 000 euroa johtuen kahden henkilötyövuoden lisäyksestä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnan tehtäviin.

2019 talousarvio	14 425 000
2018 I lisätalousarvio	163 000
2018 talousarvio	13 811 000
2017 tilinpäätös	13 802 000

24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 30 665 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 10 500 000 euroa talousarvioesityksen 20 165 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2016 määrärahan osittaisesta uudelleenbudjetoinnista ja johtuu pääosin tämän rahoitusohjelmakauden alkuvuosien hankkeiden viivästymisestä ISF-B -rahoitusvälineellä rahoitettavien hankkeiden osalta.

2019 talousarvio	30 665 000
2018 I lisätalousarvio	-3 680 000
2018 talousarvio	22 555 000
2017 tilinpäätös	32 424 000

29. *Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 115 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan.

Lisäys 15 000 000 euroa talousarvioesitykseen 100 000 000 euroon nähden johtuu siitä, että momentin käyttö säilyy edellisvuosien tasolla eikä alene suunnitellusti eikä näin ollen riitä vastaamaan tämän hetkiseen toimintamenomomenttien käytettävissä olevaan määrärahatasoon.

2019 talousarvio	115 000 000
2018 II lisätalousarvio	15 000 000
2018 talousarvio	100 409 000
2017 tilinpäätös	117 824 753

10. Poliisitoimi

01. *Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 752 325 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 746 518 000 euroon nähden on 5 807 000 euroa, mistä 2 174 000 euroa aiheutuu reservipoliisijärjestelmän perustamisen kertaluonteisista kustannuksista, 2 000 000 euroa TUVE-palveluiden kustannusten noususta, 800 000 euroa pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän kustannuksista, 433 000 euroa Keskusrikospoliisin rahanpesun selvittelykeskuksen resurssien vahvistamisesta viidellä henkilötyövuodella ja 400 000 euroa selvittelykeskuksen käytössä olevan järjestelmän päivittämisen kertaluonteisista menoista.

2019 talousarvio	752 325 000
2018 II lisätalousarvio	2 692 000
2018 I lisätalousarvio	9 225 000
2018 talousarvio	726 152 000
2017 tilinpäätös	696 678 000

02. *Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 43 898 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 42 279 000 euroon nähden on 1 619 000 euroa, mistä 200 000 euroa aiheutuu Suojelupoliisin toimitilahankkeeseen tarvittavista henkilöresursseista ja 1 419 000 euroa henkilömäärän kasvusta johtuvasta lisätilojen käyttöönotosta sekä väistötiloihin siirtymisen kustannuksista.

2019 talousarvio	43 898 000
2018 I lisätalousarvio	1 536 000
2018 talousarvio	33 341 000
2017 tilinpäätös	27 591 000

21. KEJO-hankkeen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 330 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) KEJO-hankkeen yhteisiin järjestelmäinvestointi- ja kehittämismenoihin sekä muihin hankkeista aiheutuviin menoihin
- 2) enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan projektihenkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkausmenoihin.

Momentille nettobudjetoidaan hankkeen saama EU:n sisäisen turvallisuuden rahastosta myönnetty tukiosuus.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesitykseen nähden on 7 330 000 euroa, mistä 3 330 000 euroa on siirtoa momentilta 28.70.20 KEJO-EHK -hankekokonaisuuden lisäinvestoinnin toteuttamiseen ja 4 000 000 euroa aiheutuu vuoden 2016 määrärahan uudelleenbudjetoinnista vuodelle 2019 järjestelmätoteutuksen viivästyttyä. Vuoden 2016 määrärahan peruuttaminen on sisällytetty vuoden 2018 toiseen lisätalousarvioesitykseen. KEJO-EHK -hankekokonaisuuden ylläpitomenot maksetaan momentilta 33.60.31.

Talousarvioesitykseen nähden momentin nimike on muutettu.

2019 talousarvio	7 330 000
2018 II lisätalousarvio	—
2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	1 000 000
2017 tilinpäätös	5 792 000

20. Rajavartiolaitos

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 234 210 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 276 000 euroa talousarvioesityksen 232 934 000 euroon nähden aiheutuu uudesta STU-VE TOSI-palvelusta

2019 talousarvio	234 210 000
2018 II lisätalousarvio	970 000
2018 I lisätalousarvio	1 860 000
2018 talousarvio	235 292 000
2017 tilinpäätös	231 029 000

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v)

Valtuus

Mikäli vuoden 2018 talousarviossa myönnettyä meriveneiden hankintaan tarkoitettua valtuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä sitoumuksia vuonna 2019.

Selvitysosa: Päätösosan valtuuskohta lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdaksi.

Meriveneiden hankinta on viivästynyt kilpailutuksessa ilmenneiden ongelmien vuoksi. Syksyllä 2018 saaduista tarjouksista yksikään ei täyttänyt tarjouspyynnön vaatimuksia. Tästä syytä kilpailutus jouduttiin uusimaan ja hankintapäätös voi siirtyä vuodelle 2019.

2019 talousarvio	9 010 000
2018 talousarvio	15 500 000
2017 tilinpäätös	13 641 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 51 876 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 786 000 euroa talousarvioesityksen 51 090 000 euroon nähden aiheutuu hätäkeskusjärjestelmän ylläpidosta ja STUVEn ERICAA varten tehtävistä varmistusratkaisuista.

2019 talousarvio	51 876 000
2018 II lisätalousarvio	289 000
2018 I lisätalousarvio	378 000
2018 talousarvio	49 188 000
2017 tilinpäätös	49 795 000

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 939 866 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

2) enintään 1 500 000 euroa palvelussuhdeasuntojen vuokraosuuksien maksamiseen Puolustusvoimien toiminnallisiin tarpeisiin perustuen tai puolustusministeriön määräämäksi siirtymäajaksi puolustushallinnon rakennemuutoksen henkilöstöjärjestelyihin liittyvistä syistä tai muihin puolustushallinnon vastaaviin tarpeisiin perustuen.

Valtuus

1) Vuonna 2019 saa tehdä Puolustusvoimien toiminnan edellyttämiä materiaalin ja palvelujen hankintaan liittyviä pitkäaikaisia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtion talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2019—2022 enintään 159 596 000 euroa (Vuoden 2019 toimintamenojen tilausvaltuus).

2) Vuoden 2018 toimintamenojen tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 9 655 000 eurolla siten, että valtuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2018—2022 enintään 155 940 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen, päätösoosan toisen kappaleen kohta 2) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdan 2) ja päätösoosan valtuuskohdan kohdat 1) ja 2) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösoosan valtuuskohdan kohdat 1) ja 2).

Vähennys 1 929 000 euroa talousarvioesityksen 1 941 795 000 euroon nähden aiheutuu eräiden maanpuolustuskalustohankintojen siirrosta momentille 27.10.18. Kyseisiä hankintoja ei voi tehdä toimintamenumäärärahalla.

Asuntosubventiomäärärahan vähentäminen 300 000 eurolla talousarvioesitykseen nähden aiheutuu määrärahatarpeen tarkentumisesta.

Vuoden 2018 toimintamenojen tilausvaltuuden enimmäismäärän vähentäminen 940 000 eurolla ja vuoden 2019 toimintamenojen tilausvaltuuden enimmäismäärän vähentäminen 4 020 000 eu-

rolla talousarvioesitykseen nähden johtuvat tilausvaltuuksilla tehtävien sopimusten tarkentumisesta.

Tilausvaltuuksiin ehdotettavat muutokset toteutetaan puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

Edellä mainittujen tilausvaltuuksien muutosten johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2019	2020	2021	2022	Yhteensä vuodesta 2019 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet					
KASI-järjestelmän ylläpito -tilausvaltuus	3 000	3 000			6 000
Kunnossapidon kumppanuus (Millog) -tilausvaltuus	95 131	93 897			189 028
Vuoden 2016 toimintamenojen tilausvaltuus	8 986	6 380	5 600		20 966
Vuoden 2017 toimintamenojen tilausvaltuus	25 045	13 330	8 754		47 129
Alkeis- ja peruslentokoulutuksen koulutusjärjestelmän palveluhankinta -tilausvaltuus	4 581	4 581			9 162
Vuoden 2018 toimintamenojen tilausvaltuus	106 400	28 652	1 500	4 800	141 352
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	243 143	149 840	15 854	4 800	413 637
Uusi tilausvaltuus					
Vuoden 2019 toimintamenojen tilausvaltuus	7 507	108 940	34 899	8 250	159 596
Uusi tilausvaltuus yhteensä	7 507	108 940	34 899	8 250	159 596
Valtuudet yhteensä	250 650	258 780	50 753	13 050	573 233
2019 talousarvio					1 939 866 000
2018 II lisätalousarvio					1 420 000
2018 I lisätalousarvio					-3 527 000
2018 talousarvio					1 941 231 000
2017 tilinpäätös					1 903 589 000

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 774 456 000 euroa.

Muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 167 349 000 euroa.

Valtuus

1) Vuonna 2019 saa tehdä sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi Puolustusvoimien materiaaliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2019—2022

enintään 72 475 000 euroa (Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen -tilausvaltuus, PVKEH 2019).

PVKEH 2019 -tilausvaltuuden enimmäismäärän mukaiset suoritukset voidaan sitoa alaa kuvaavaan hintakehitykseen vuoden 2019 ensimmäisestä vuosineljänneksestä alkaen.

Selvitysosa: Päättösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen, päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen ja päätösosan valtuuskohdan kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan kohdan 1).

Lisäys talousarvioesityksen 772 527 000 euroon nähden on 1 929 000 euroa.

Muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen on talousarvioesityksen 164 449 000 euroon nähden lisätty 2 900 000 euroa, mistä 1 929 000 euroa johtuu eräiden maanpuolustuskalustohankintojen siirrosta momentilta 27.10.01. Hankinnat on toteutettava puolustusmateriaalimomentin määrärahalla.

Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2019) -tilausvaltuuden enimmäismäärän lisääminen 2 900 000 eurolla talousarvioesityksen 69 575 000 euroon nähden aiheutuu tilausvaltuuteen suunniteltujen hankintojen tarkentumisesta. Tilausvaltuuteen on lisätty merivoimien järjestelmiin liittyviä pitkien toimitusaikojen hankintoja.

Tilausvaltuuteen ehdotettava muutos toteutetaan puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

Edellä mainitun tilausvaltuuden muutoksen johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2019	2020	2021	2022	2023—	Yhteensä vuodesta 2019 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2012) -tilausvaltuus	25 000					25 000
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2014) -tilausvaltuus	25 186	22 000				47 186
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2015) -tilausvaltuus	13 764					13 764
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2016) -tilausvaltuus	19 000	12 355				31 355
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2017) -tilausvaltuus	122 123	105 913	27 299	25 772	73 358	354 465
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2018) -tilausvaltuus	377 960	323 510	272 860	224 860	484 540	1 683 730
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	583 033	463 778	300 159	250 632	557 898	2 155 500

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2019	2020	2021	2022	2023—	Yhteensä vuodesta 2019 lähtien
Uusi tilausvaltuus						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2019) -tilausvaltuus	18 095	32 035	18 795	3 550		72 475
Uusi tilausvaltuus yhteensä	18 095	32 035	18 795	3 550		72 475
Valtuudet yhteensä	601 128	495 813	318 954	254 182	557 898	2 227 975

Tehtyjen muutosten jälkeen momentin määrärahasta arvioidaan käytettävän 601 128 000 euroa tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen, 5 979 000 euroa tilausvaltuuksiin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä 167 349 000 euroa muihin puolustusmateriaalihankintoihin.

2019 talousarvio	774 456 000
2018 II lisätalousarvio	27 743 000
2018 I lisätalousarvio	19 999 000
2018 talousarvio	478 100 000
2017 tilinpäätös	499 355 000

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	1 097 000
03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	2 295 000
04.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	7 385 000
05.	Irakin koulutusoperaation menot	14 520 000
07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	6 416 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	11 800 000
10.	EUNAVFOR MED, Välimeren operaation menot	230 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	365 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	12 245 000
16.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	280 000
17.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	653 000

Käyttösuunnitelma (euroa)

19.	Naton Irakin koulutusoperaation menot (NMI)	475 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansainvälisestä helikopterirahastosta aiheutuviin menoihin, Pohjoismaiden Base Camp -pooliin osallistumisesta aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	777 000
Yhteensä		58 538 000

Selvitysosa: Päätososan käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan käyttösuunnitelman.

Talousarvioesitykseen nähden käyttösuunnitelmaan on lisätty uusi kohta 19. Naton Irakin koulutusoperaation menot (NMI), koska Suomi osallistuu enintään viidellä sotilaalla Naton koulutusoperaatioon Irakissa. Operaation kustannuksiksi on arvioitu 475 000 euroa. Lisäksi käyttösuunnitelmakohdasta 04. on vähennetty 85 000 euroa, käyttösuunnitelmakohdasta 05. on vähennetty 2 070 000 euroa, käyttösuunnitelmakohtaan 07. on lisätty 643 000 euroa, käyttösuunnitelmakohtaan 08. on lisätty 2 800 000 euroa, käyttösuunnitelmakohdasta 15. on vähennetty 1 645 000 euroa, käyttösuunnitelmakohtaan 16. on lisätty 105 000 euroa ja käyttösuunnitelmakohdasta 20. on vähennetty 223 000 euroa. Tehdyt muutokset aiheutuvat pääosin vahvuusmuutoksista Afganistanin RS-operaatioissa, Irakin OIR-operaatioissa ja Libanonin UNIFIL-operaatioissa sekä operaatioista palaavien ajoneuvojen kunnostamisesta aiheutuvista kustannuksista.

2019 talousarvio	58 538 000
2018 I lisätalousarvio	1 357 000
2018 talousarvio	57 024 000
2017 tilinpäätös	57 359 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

69. Suomen Pankin eräiden sijoitustuottojen siirto Kreikan valtiolle (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 16 080 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 5 710 000 euroa talousarvioesityksen 10 370 000 euroon nähden aiheutuu sijoitustuottojen maksuajankohdan tarkentuneesta arviosta.

Talousarvioesitykseen nähden momentin määräraha on muutettu kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

2019 talousarvio	16 080 000
2018 I lisätalousarvio	16 080 000
2018 talousarvio	13 000 000

10. Verotus ja tulli

02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 168 168 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 110 000 euroa talousarvioesityksen 167 058 000 euroon nähden aiheutuu afrikkalaisen sikaruton torjuntaa edistävästä toimista.

2019 talousarvio	168 168 000
2018 I lisätalousarvio	1 088 000
2018 talousarvio	164 518 000
2017 tilinpäätös	159 837 000

63. *Takaisin maksetut verot (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 24 600 000 euroa.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Lisäys 10 000 000 euroa talousarvioesityksen 14 600 000 euroon nähden aiheutuu veronhuojennuspäätösten mukaisista takaisinmaksuista, joita tehdään vuonna 2019 aiemmin arvioitua enemmän.

Talousarvioesitykseen nähden määrärahan kohdentamisperuste on muutettu, jotta meno voidaan kohdentaa talousarvion toteutumista paremmin kuvaavan, maksettavaksi tulevan määrän yksityiskohtaista vahvistamista koskevan tekemisen perusteella (maksatuspäätösperuste).

2019 talousarvio	24 600 000
2018 II lisätalousarvio	13 000 000
2018 talousarvio	15 900 000
2017 tilinpäätös	10 660 949

95. *Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää verotukseen liittyvien korkomenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Talousarvioesitykseen nähden momentin päätösosan kolmas kappale on poistettu. Määrärahan kohdentamisperuste on muutettu, koska meno kohdennetaan valtion talousarviosta annetun asetuksen 5 a §:ssä säädetyillä perusteilla.

2019 talousarvio	15 000 000
2018 II lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	22 700 000
2017 tilinpäätös	8 950 900

97. *Autoveron vientipalautus (arviomääräraha)*

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden määrärahan kohdentamisperuste on muutettu, jotta meno voidaan kohdentaa talousarvion toteutumista paremmin kuvaavan, maksettavaksi tulevan määrän yksityiskohtaista vahvistamista koskevan päätöksen tekemisen perusteella (maksatuspäätösperuste).

2019 talousarvio	6 000 000
2018 II lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	6 000 000
2017 tilinpäätös	4 705 447

20. Palvelut valtioyhteisölle

01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 24 682 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 60 000 euroa talousarvioesityksen 24 622 000 euroon nähden aiheutuu valtion maksuliike- ja laskujenvälityspalvelun kilpailutuksen menoista.

2019 talousarvio	24 682 000
2018 II lisätalousarvio	160 000
2018 I lisätalousarvio	528 000
2018 talousarvio	23 721 000
2017 tilinpäätös	22 837 000

88. Senaatti-kiinteistöt

2. Investoinnit

Senaatti-kiinteistöjen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2019 enintään 290 milj. euroa.

4. Valtuudet

— Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan luovuttamaan YIT Rakennus Oy:lle, YIT Rakennus Oy:lle perustettavan, perustettavien yhtiöiden lukuun, YIT Rakennus Oy:n kanssa samaan konserniin kuulvalle yhtiölle tai yhtiöille, tai joillekin edellä mainituista yhdessä edellä mainittujen kanssa Helsingin kaupungissa Pasilan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 91-432-1-23 noin 6 367 m² määräalan ja kiinteistöstä 91-410-1-4 noin 5 m² määräalan vähintään yhteensä 24 772 111 euron kauppahinnalla sekä Senaatti-kiinteistöjen muutoin määräämin ehdoin

— Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan merkitsemään täysin omistamansa tytäryhtiön osakkeita yhdessä tai useammassa erässä maksamalla osakkeiden merkintähinta tai osakepääoman korotus kokonaan tai osittain apporttiomaisuudella, joka muodostuu valtion asema-alueille sijoittuvasta kiinteistövarallisuudesta ja kiinteistövarallisuuteen välittömästi liittyvästä mahdollisesta muusta omaisuudesta, yhteensä käyvältä arvoltaan enintään 100 milj. euroa ja Senaatti-kiinteistöjen muutoin tarkemmin hyväksymin ja päättämin ehdoin.

— Jos VR-Yhtymä Oy tai sen konserniin kuuluva yhteisö luovuttaa valtiolle yhtymän tai sen tytäryhteisön asemaseutujen kiinteistövarallisuutta tai siihen liittyviä oikeuksia, mainittua omaisuutta voidaan luovuttaa Senaatti-kiinteistöjen hallintaan enintään 50 milj. euron arvosta. Omaisuus merkitään Senaatti-kiinteistöille lainaehdoin annetuksi velkapääomaksi.

Selvitysosa: Päätososan kohdan 2. *Investoinnit* kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kohdan 2. *Investoinnit* ensimmäisen kappaleen ensimmäisen virkkeen.

Päätösosan kohta 4. *Valtuudet* lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan kohdaksi 4. *Valtuudet*.

2019 talousarvio	—
2018 II lisätalousarvio	—
2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	—
2017 tilinpäätös	—

40. Valtion alue- ja paikallishallinto

01. *Aluehallintoviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 53 874 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 53 012 000 euroon nähden on 862 000 euroa, josta 382 000 euroa aiheutuu rahanpesulain mukaisen valvonnan viiden henkilötyövuoden lisäresursoinnista ja 480 000 euroa kuuden henkilötyövuoden palkkamenoihin lastensuojelun ohjauksen ja valvonnan tehtäviin.

2019 talousarvio	53 874 000
2018 I lisätalousarvio	444 000
2018 talousarvio	50 402 000
2017 tilinpäätös	53 560 000

70. Valtionhallinnon kehittäminen

20. *Tuottavuuden edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 260 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 11 000 000 euroon nähden on 6 740 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä siirtana momentille 23.01.01 320 000 euroa automaatio- ja robotiikkaratkaisujen toteuttamiseen Sitoumus2050.fi- ja Kokeilunpaikka.fi -sivustoille ja 520 000 euroa valtioneuvoston yhteinen palveluhallintajärjestelmä (Virkku) -hankkeeseen, 2 150 000 euroa siirtana momentille 24.01.21 kansallisen viisumijärjestelmän rahoittamiseen, 3 330 000 euroa siirtana momentille 26.10.21 KEJO-EHK -hankkeeseen, 500 000 euroa siirtana momentille 30.01.05 Metsälaskelmaohjelmiston nykyaikaistaminen ja uudistaminen (MENU) -hankkeeseen, 500 000 euroa siirtana momentille 30.40.22 Digitaaliset metsänhoidon suositukset -hankkeeseen, 750 000 euroa siirtana momentille 33.01.06 Vankiterveydenhuollon potilastietojärjestelmä-hankkeeseen,

800 000 euroa siirtona momentille 33.02.05 Alkoholielinkeinorekisterin uudistushankkeeseen (ALLU) ja 470 000 euroa siirtona momentille 33.02.06 Terveysteknologian ja geenitekniiikan rekisterien uudistushankkeeseen sekä lisäyksenä 2 600 000 euroa uusiin kehityshankkeisiin varautumisen johdosta.

2019 talousarvio	4 260 000
2018 II lisätalousarvio	-6 165 000
2018 I lisätalousarvio	-8 377 000
2018 talousarvio	23 268 000
2017 tilinpäätös	49 730 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 242 282 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 358 000 euroa talousarvioesityksen 242 640 000 euroon nähden aiheutuu tässä täydentävässä esityksessä ehdotetuista tuloarvioiden muutoksista.

2019 talousarvio	242 282 000
2018 II lisätalousarvio	1 756 000
2018 I lisätalousarvio	7 764 000
2018 talousarvio	237 302 000
2017 tilinpäätös	233 616 482

90. Kuntien tukeminen

30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 491 577 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 8 490 577 000 euroon nähden johtuu vuoden 2019 kuntien verotulomenetysten kompensaaation tarkentumisesta talousarvioesityksen 223 000 000 eurosta 224 000 000 euroon.

2019 talousarvio	8 491 577 000
2018 talousarvio	8 576 670 000
2017 tilinpäätös	8 605 673 665

91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen

41. Energiaverotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 275 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 10 000 000 euroa talousarvioesityksen 285 000 000 euroon nähden aiheutuu energiaintensiivisten yritysten veronpalautuksen ennusteen päivittämisestä tiedossa olevien, vuonna 2018 maksettavien veronpalautusten perusteella.

2019 talousarvio	275 000 000
2018 I lisätalousarvio	23 000 000
2018 talousarvio	261 000 000
2017 tilinpäätös	242 444 004

92. EU ja kansainväliset järjestöt

Valtuus

Euroopan investointipankin pääoman korvaamiseen saadaan sitoutua siten, että Suomen osuus pankin merkitystä pääomasta korotetaan 595 084 998 eurolla nykyisestä 3 098 617 500 eurosta yhteensä 3 693 702 498 euroon.

Selvitysosa: Päätösosan valtuuskohdan kappale lisätään talousarvioesityksen luvun päätösosan valtuuskohdan kolmanneksi kappaleeksi.

Euroopan investointipankin hallintoneuvosto on kokouksessaan 17.7.2018 päättänyt esittää pankin valtuustolle pankin merkityn pääoman korvaamista 39 195 022 000 eurolla, mikä vastaa Yhdistyneen Kuningaskunnan (UK) osuutta pankin merkitystä pääomasta, jonka pankki menettää UK:n EU-eron myötä, jolloin UK myös lakkaa olemasta Euroopan investointipankin jäsen. Pääoman korvaaminen on välttämätöntä pankin rahoituksellisen vahvuuden turvaamiseksi, pankin velkaantuneisuusasteen pysyttämiseksi sääntömääräisissä puitteissa, pankin luottoluokituksen säilyttämiseksi ja samalla pankin liiketoimintamallin ylläpitämiseksi. Pääoman korvaaminen toteutetaan siten, että jäljelle jäävät osakkaat merkitsevät edellä mainitun pääoman suhteessa nykyisiin pääomaosuuksiinsa ja pankin vararahastoista siirretään 3 495 903 950 euroa pankin maksettuun pääomaan. Näin maksetun pääoman suhteellinen osuus merkitystä pääomasta säilyy ennallaan. Pääoman korvaamiseen ei sisälly jäsenmailta vaadittavaa maksettavaa pääomaa. Näin ollen pääoman korvaamisesta ei aiheudu Suomelle välittömiä maksuvelvoitteita. Suomen osuus Euroopan investointipankin pääomasta nousee nykyisestä 1,27 prosentista 1,52 prosenttiin. Pääoman korvaamisen on tarkoitus astua voimaan UK:n EU-eron myötä 29.3.2019.

Päälukka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

Valtuus

Valtio saa luovuttaa vastikkeetta 60 000 000 euron arvosta pörssiosakkeita valtion perustaman tutkimusta tukevan säätiön peruspääomaan.

Valtio saa luovuttaa vastikkeetta 80 000 000 euron arvosta pörssiosakkeita perustettavan ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöjen kehittämistä ja koulutusvientiä edistävän osakeyhtiön omaan pääomaan.

Selvitysosa: Päätösoosan valtuuskohta lisätään talousarvioesityksen päälukkan päätösoosan valtuuskohdaksi.

Valtio perustaa tutkimuksen lippulaivatoimintaa tukevan säätiölain mukaisen yksityisoikeudellisen säätiön. Säätiölle siirretään vastikkeetta 60 000 000 euron suuruisen erä sellaisten pörssiyritysten osakkeita, joiden säännöllinen, pitkän aikavälin osinkotuotto on ollut vähintään 3,5 %. Tarkoituksena on, että perustettava säätiö käyttää vuosittain peruspääoman tuoton lisäksi enintään 5 % peruspääomastaan omaan toimintaansa ja myöntämäänsä rahoitukseen. Säätiön tullessa lakkautetuksi, säätiön jäljellä oleva peruspääoma palautuu takaisin valtiolle.

Perustamissopimuksen perusteella Suomen valtio merkitsee ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöjen kehittämistä ja koulutusviennin edistämistä tukevan osakeyhtiön osakkeet. Luovutettavat pörssiosakkeet merkitään osakeyhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Osakeyhtiö tekee vaikuttavuushankintoja ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi myöntämällä markkinaehtoista pääomalainaa ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöjen ja opetusvälineistön kehittämistä sekä koulutusviennin edistämistä tukevaan yritystoimintaan. Osakeyhtiön purkautuessa osakeyhtiölaissa säädetyn selvitystilamenettelyn kautta, osakeyhtiön jäljellä oleva varallisuus jaetaan osakkeenomistajalle osakeyhtiölain mukaisesti.

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 60 633 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

11) enintään 1 917 000 euroa EU:n ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamien hankkeiden ja ohjelmien kansalliseen rahoitukseen, monenkeskiseen ja kahdenväliseen yhteistyöhön, korkeakoulutuksen tunnetuksi tekemiseen ja kansainvälistämistä edistäviin apurahoihin sekä Saamelaisen korkeakoulun pohjoismaisen tutkimustoiminnan kansallisen rahoitusosuuden maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 11) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 11).

Lisäys 1 917 000 euroa talousarvioesityksen 58 716 000 euroon nähden aiheutuu siirroista momenteilta 29.01.21, 29.10.20, 29.20.21 ja 29.40.20 EU:n ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamien hankkeiden ja ohjelmien kansallisen rahoituksen kokoamiseksi sekä korkeakoulutuksen kansainvälistämisen edistämiseen liittyviin toimiin.

2019 talousarvio	60 633 000
2018 I lisätalousarvio	10 266 000
2018 talousarvio	58 458 000
2017 tilinpäätös	60 205 000

03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää:

1) enintään 3 705 000 euroa kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimintamenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosan kappaleen kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 1).

Muutoksella korjataan päätösosan kirjoitusvirhe.

2019 talousarvio	6 314 000
2018 I lisätalousarvio	36 000
2018 talousarvio	7 453 000
2017 tilinpäätös	6 972 000

21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 661 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

4) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Selvitysosa: Päätösoosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen ja päätösoosan toisen kappaleen kohta 4) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdaksi 4).

Vähennys talousarvioesityksen 3 108 000 euroon nähden on 447 000 euroa, mistä 20 000 euroa aiheutuu siirrosta momentille 29.01.66 ja 427 000 euroa siirrosta momentille 29.01.02.

Perustelujen muutos aiheutuu Suomi-Kiina-talviurheilun temavuoden 2019 koordinaatiotehtävistä ja muista kansainvälisistä tapahtumista.

2019 talousarvio	2 661 000
2018 I lisätalousarvio	300 000
2018 talousarvio	3 058 000
2017 tilinpäätös	3 058 000

66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 246 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 20 000 euroa talousarvioesityksen 2 226 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentilta 29.01.21 Pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuuden sihteeristön Suomen maksuosuuteen.

2019 talousarvio	2 246 000
2018 talousarvio	2 226 000
2017 tilinpäätös	2 099 929

10. Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus*01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 43 085 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 120 000 euroa talousarvioesityksen 43 205 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentille 29.10.30 ja kohdistuu kielikoulujen määrärahaan.

2019 talousarvio	43 085 000
2018 I lisätalousarvio	307 000
2018 talousarvio	41 254 000
2017 tilinpäätös	42 183 000

20. Yleissivistävän koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 14 487 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 220 000 euroa talousarvioesityksen 14 707 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentille 29.01.02.

2019 talousarvio	14 487 000
2018 I lisätalousarvio	2 000 000
2018 talousarvio	39 557 000
2017 tilinpäätös	34 016 000

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 703 705 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

12) enintään 240 000 euroa saamelaiskäräjien käytettäväksi valtionavustuksen maksamiseen saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetuille saamelaisten kotiseutualueen kunnille saamenkielisten lasten varhaiskasvatuspalveluiden turvaamiseksi.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 12) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 12).

Lisäys 120 000 euroa talousarvioesityksen 703 585 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentilta 29.10.01 saamenkielisen varhaiskasvatuksen järjestämiseen.

2019 talousarvio	703 705 000
2018 talousarvio	704 808 000
2017 tilinpäätös	674 602 396

31. *Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Valtionosuuteen oikeuttavat yksiköt

	enimmäismäärä	yksikkö
Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin	1 698 839	opetustunti
Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin	241 834	opiskelijaviikko
Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin	158 984	opetustunti
Valtionosuus kesäyliopistojen käyttökustannuksiin	52 711	opetustunti

Selvitysosa: Päätösosan taulukko korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan Valtionosuuteen oikeuttavat yksiköt -taulukon.

Muutoksella korjataan taulukon kirjoitusvirhe.

2019 talousarvio	155 230 000
2018 II lisätalousarvio	2 000 000
2018 I lisätalousarvio	9 000 000
2018 talousarvio	152 433 000
2017 tilinpäätös	145 499 667

20. Ammatillinen koulutus

21. *Ammatillisen koulutuksen yhteiset menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 26 579 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

3) ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoa tukevien hankkeiden menojen ja avustusten maksamiseen sekä Opetushallitukselle ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöjen kehittämisen ja koulutusviennin edistämisen tukemiseen perustettavan osakeyhtiön perustamiskustannusten ja yhtiön perustamissopimuksessa määritellyn osakkeiden merkintähinnan maksamiseen osakeyhtiölle.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan kohta 3) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 3).

Vähennys 158 000 euroa talousarvioesityksen 26 737 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentille 29.01.02.

Perustelujen muutoksella mahdollistetaan ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöjen kehittämistä ja koulutusviennin edistämistä tukevan osakeyhtiön toiminnan käynnistäminen. Tavoitteena on, että osakeyhtiö perustetaan vuoden 2019 alussa ja momentilta osoitettaisiin toiminnan käynnistämiseen 150 000 euroa.

2019 talousarvio	26 579 000
2018 talousarvio	26 737 000
2017 tilinpäätös	10 511 000

30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 806 191 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 803 251 000 euroon nähden on 2 940 000 euroa, mistä 2 116 000 euroa aiheutuu yksityisille ammatillisen koulutuksen järjestäjille korvattavien koulutuspalveluihin sekä muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen tarkentumisesta ja 824 000 euroa uudistettavan opetusmetsämallin pilotoinnista. Opetusmetsämallin pilotoinnissa Metsähallitus tekee viiden ammatillisen koulutuksen järjestäjän kanssa vuotta 2019 koskevan vastikkeellisen käyttöoikeussopimuksen. Sopimuksen mukaan puunmyyntitulot tuloutuvat koulutuksen järjestäjien asemesta Metsähallitukselle ja koulutuksen järjestäjille maksetaan kompensatio, joka otetaan lisäyksenä huomioon Metsähallituksen tuloutuksessa valtion talousarvioon.

2019 talousarvio	806 191 000
2018 II lisätalousarvio	10 000 000
2018 I lisätalousarvio	16 000 000
2018 talousarvio	774 071 000
2017 tilinpäätös	716 534 669

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 457 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 25 000 euroa talousarvioesityksen 19 432 000 euroon nähden aiheutuu Kansallisarkistolle toiminnan tilaintensiivisyyden perusteella tehtävästä vuokran tasokorotuksesta.

2019 talousarvio	19 457 000
2018 II lisätalousarvio	—
2018 I lisätalousarvio	792 000
2018 talousarvio	17 031 000
2017 tilinpäätös	17 960 000

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 32 523 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ammattikorkeakouluja, yliopistoja ja tiedelaitoksia koskevan tutkimus-, arviointi-, selvitys- ja kehittämistoiminnan menojen ja avustusten maksamiseen ja tutkimuksen lippulaivatoiminnan tukemiseen perustettavan säätiön perustamiskustannusten maksamiseen
- 2) korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja tieteen yhteisten tietoteknisten palvelujen ja tietoverkon rahoittamiseen, korkeakoulujen ja tieteen toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien sekä muiden vastaavien yhteisten menojen keskitettyyn rahoittamiseen
- 3) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen
- 4) enintään 186 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin
- 5) enintään 600 000 euroa julkisen keskitetyn sähköisen säilytys- ja arkistopalvelun toteuttamiskustannuksiin.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 26 192 000 euroa talousarvioesityksen 58 715 000 euroon nähden aiheutuu siirroista momenteille 29.40.50, 29.40.55 ja 29.01.02.

Talousarvioesityksen momentin päätösosan toisesta kappaleesta poistetaan kohdat 5), 6) ja 8), joiden rahoitus sisältyy jatkossa osaksi yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen valtionrahoitusta. Perustelujen muutoksella mahdollistetaan tutkimuksen lippulaivatoimintaa tukevan säätiön toiminnan käynnistäminen. Tavoitteena on, että valtio perustaa säätiön vuoden 2019 alussa ja momentilta osoitettaisiin toiminnan käynnistämiseen 150 000 euroa.

2019 talousarvio	32 523 000
2018 II lisätalousarvio	27 000 000
2018 I lisätalousarvio	-446 000
2018 talousarvio	142 821 000
2017 tilinpäätös	110 981 000

50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 767 113 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 5) enintään 16 600 000 euroa yliopistolain (558/2009) mukaiseen yliopistojen harkinnanvaraiseen rahoitukseen.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 5) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 5).

Lisäys 16 600 000 euroa talousarvioesityksen 1 750 513 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentilta 29.40.20 yliopistojen harkinnanvaraiseen rahoitukseen (HE 152/2018 vp). Määräraha kohdennetaan yliopistojen aloituspaikojen määräaikaiseen lisäykseen, varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen kehittämiseen, positiivisen rakennemuutoksen korkeakoulutettujen osaajatarpeisiin vastaamiseen, erikoistumiskoulutukseen ja Suomen tekniikan alan yliopistojen yhteistyön toimintamallin kehittämiseen Lounais-Suomessa.

2019 talousarvio	1 767 113 000
2018 talousarvio	1 767 428 000
2017 tilinpäätös	1 800 814 000

55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 834 944 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

3) enintään 8 480 000 euroa ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaiseen ammattikorkeakoulujen harkinnanvaraiseen rahoitukseen.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 3) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 3).

Lisäys 8 480 000 euroa talousarvioesityksen 826 464 000 euroon nähden aiheutuu siirrosta momentilta 29.40.20 ammattikorkeakoulujen harkinnanvaraiseen rahoitukseen (HE 152/2018 vp). Määräraha kohdennetaan ammattikorkeakoulujen TKI -toiminnan vahvistamiseen, positiivisen rakennemuutoksen korkeakoulutettujen osaajatarpeisiin vastaamiseen, erikoistumiskoulutukseen ja mekaaniseen puurakentamiseen.

2019 talousarvio	834 944 000
2018 talousarvio	826 250 000
2017 tilinpäätös	834 915 000

70. Opintotuki

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 442 136 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 930 000 euroa talousarvioesityksen 441 206 000 euroon nähden aiheutuu vanhempien tulojen vaikutuksen muutoksesta itsenäisesti asuvan alle 18-vuotiaan opiskelijan opintorahan perusmäärään. Hallitus antaa eduskunnalle täydentävään talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi opintotukilain (65/1994) muuttamisesta siten, että 1.1.2019 alkaen apurahoja ei oteta tulona huomioon opintotuessa ja 1.8.2019 lukien vanhempien tulot eivät pienennä itsenäisesti asuvan alle 18-vuotiaan opiskelijan opintorahan perusmäärää eikä asumislisää.

2019 talousarvio	442 136 000
2018 I lisätalousarvio	300 000
2018 talousarvio	449 326 000
2017 tilinpäätös	602 051 463

80. Taide ja kulttuuri

52. Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

6) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja yleisistä kirjastoista annetun lain (1492/2016) 18 §:n mukaisten valtionavustusten maksamiseen kirjastoille ja yleisten kirjastojen valtion aluehallinnolle kirjastotoimen alueelliseen ja muuhun kehittämiseen sekä menoihin, jotka aiheutuvat vähälevikkisen laatukirjallisuuden ja vähälevikkisten kulttuurilehtien hankinnoista yleisiin kirjastoihin

13) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen kansainvälisten kulttuuriperintösopimusten toimeenpanon määräaikaiksiin tehtäviin.

Selvitysosa: Päätösosan kappaleen kohdat 6) ja 13) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdat 6) ja 13).

Perustelujen muutos aiheutuu yleisten kirjastojen kirjojen ostotuki- ja kulttuurilehtien tilaustuesta kirjavälittäjälle ja lehtivälittäjälle. Määrärahan käytön laajennus henkilöstön palkkaamiseen aiheutuu Unescon kansainvälisten sopimusten toimeenpanosta.

2019 talousarvio	246 260 000
2018 II lisätalousarvio	—
2018 I lisätalousarvio	600 000
2018 talousarvio	238 294 000
2017 tilinpäätös	233 369 046

53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)

Valtuus

Mikäli vuoden 2018 valtuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta myöntää valtionavustusta vuonna 2019.

Selvitysosa: Päätösosan valtuuskohta lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdaksi.

Uusimalla vuoden 2018 lisätalousarviossa myönnetty valtuus varaudutaan Saamelaismuseosäätiön ja Senaatti-Kiinteistön välisen vuokrasopimuksen allekirjoituksen siirtymiseen.

2019 talousarvio	26 867 000
2018 I lisätalousarvio	-717 000
2018 talousarvio	27 381 000
2017 tilinpäätös	26 847 335

90. Liikuntatoimi

50. Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

11) enintään 11 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kohdan 7 määrärahaa saa käyttää enintään 16 täyttä eläkettä vastaavan ylimääräisen urheilija-eläkkeen myöntämiseen. Ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annetun lain mukainen eläkkeen suuruus on 1 359,02 euroa kuukaudessa.

Selvitysosa: Päätösoosan ensimmäisen kappaleen kohta 11) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdan 11) ja päätösoosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan seitsemännen kappaleen.

Perustelujen muutos aiheutuu määräaikaisista liikuntatieteellisistä tutkimusprojekteista ja liikuntahankkeista ja aluehallintovirastojen suorittamaan liikuntapaikkarakentamiseen liittyvästä rakennustarkastuksesta sekä ylimääräisen urheilijaeläkkeen määrän vahvistamisesta.

2019 talousarvio	154 667 000
2018 II lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	164 939 000
2017 tilinpäätös	166 235 525

91. Nuorisotyö

50. Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

12) enintään 14 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösoosan kappaleen kohta 12) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdan 12).

Perustelujen muutos aiheutuu Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelman kansallisesta toimeenpanosta.

50

29.91

2019 talousarvio
2018 talousarvio
2017 tilinpäätös

55 320 000
54 770 000
52 641 717

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja tutkimus

05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 72 655 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 500 000 euroa talousarvioesityksen 72 155 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.70.20 Metsälaskelmaohjelmiston nykyaikaistaminen ja uudistaminen (MENU) -hankkeen toteuttamiseen.

2019 talousarvio	72 655 000
2018 I lisätalousarvio	566 000
2018 talousarvio	70 004 000
2017 tilinpäätös	72 401 000

10. Maaseudun kehittäminen

41. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 13 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 12 000 000 euroa talousarvioesityksen 25 000 000 euroon nähden johtuu siitä, että korkotason arvioidaan säilyvän likimain nykytasolla.

2019 talousarvio	13 000 000
2018 II lisätalousarvio	-10 000 000
2018 talousarvio	25 000 000
2017 tilinpäätös	10 582 104

44. Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 22 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 perusteella maksettavien tukimuotojen kansalliseen täydentämiseen
- 2) Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) perusteella maksettavien tukimuotojen kansalliseen täydentämiseen
- 3) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 perusteella maksettavien tukimuotojen kansalliseen täydentämiseen
- 4) muiden kuin kohdissa 1)—3) mainittujen säädösten perusteella maksettavien EU:n kriisitukimuotojen kansalliseen täydentämiseen
- 5) maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 6 §:n perusteella maksettaviin tukimuotoihin
- 6) vuonna 2018 myönnettyjen kohdissa 1)—5) tarkoitettujen tukien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Yleisen taloustilanteen parantuminen ei ole vielä vaikuttanut ruuan alkutuotannon kannattavuuteen. Suurin syy maatalouden pidempään jatkuneeseen vaikeaan kannattavuustilanteeseen on maatalouden tuottajahintojen jyrkkä aleneminen vuosina 2013 ja 2014 ja pysyminen tällä alhaisella tasolla.

Tuotantokustannukset eivät ole laskeneet ja viime kuukausina erityisesti lannoitteiden ja energian hinnat ovat nousseet. Vuoden 2018 sadon ennustetaan jäävän vuosikymmenen pienimmäksi. Kuluvan vuoden alkupuoliskolla maatalouden tuottajahinnat ovat erityisesti kotieläintaloudessa jälleen kääntyneet laskuun. Kesän 2018 jälkeen viljojen hinnat ovat kuitenkin nousseet muiden EU-jäsenmaiden tavoin myös Suomessa. Taustalla on koko pohjoista Eurooppaa vaivannut kuivuus, joka alensi viljan tuotantomäärää. Tämä merkitsee jatkossa rehukustannusten nousua kotieläintaloudessa.

Määrärahalla turvataan maatalouden tuotantoedellytysten säilymistä. Määrärahaa voidaan käyttää päätösosassa mainittujen EU-asetusten ja -lakien perusteella maksettavien tukimuotojen kansalliseen täydentämiseen sekä maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain perusteella maksettaviin tukimuotoihin. Näillä eri tukivälineillä voidaan myös osaltaan ylläpitää tilojen maksuvalmiutta ja parantaa edellytyksiä maataloustuotteiden markkinoiden tasapainottamiseen jatkossa. Määrärahalla täydennetään talousarvioon sisältyvien viljelijätukien määrärahoja.

Määrärahan mitoitus perustuu arvioon vuoden 2019 aikana maksettavista tulotukityyppisistä tuista.

2019 talousarvio	22 500 000
2018 II lisätalousarvio	7 500 000
2017 tilinpäätös	—

54. *Rahapelitoiminnan tuotolla rahoitettava hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistäminen (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 40 092 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 41 592 000 euroon nähden on 1 500 000 euroa, joka vastaa momentin 12.30.20 tulojen vähennystä.

2019 talousarvio	40 092 000
2018 II lisätalousarvio	90 000
2018 talousarvio	40 092 000
2017 tilinpäätös	39 772 000

64. *EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (arvio- määräraha)*

Momentille myönnetään 180 700 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 153 500 000 euroon nähden on 27 200 000 euroa, mistä 13 000 000 euroa on EU:n rahoitusosuutta ja 14 200 000 euroa on valtion rahoitusosuutta.

Yritys- ja hanketukien sekä teknisen avun maksatukset ovat edenneet ennakoitua nopeammin. Lisäyksellä varaudutaan viimeisten menoennusteiden mukaisesti riittävään määrärahaan sidotusta valtuudesta aiheutuneiden menojen korvaamiseksi tuensaajille sekä muiden momentille kuuluvien suoritusten (mm. tileistä poistot) toteuttamiseen vuoden 2019 aikana.

Lisäyksen arvioidaan johtuvan ennen vuotta 2019 tehdyistä sitoumuksista.

2019 talousarvio	180 700 000
2018 II lisätalousarvio	27 000 000
2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	136 800 000
2017 tilinpäätös	126 821 126

20. Maa- ja elintarviketalous

01. Ruokaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 70 048 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 69 233 000 euroon nähden on 815 000 euroa, mistä 700 000 euroa aiheutuu afrikkalaisen sikaruton torjuntaa tehostavista toimista ja 115 000 euroa on siirtoa momentilta 33.02.05 käytettäväksi VATI-tietojärjestelmähankkeessa valmistellun uuden ympäristöterveydenhuollon yhteisen käyttöliittymän ylläpitokuluihin. Nykyisen KUTI-YHTI -ympäristöterveydenhuollon kohde- ja valvontajärjestelmän ylläpitokuluista on osittain vastannut Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Uuden tietojärjestelmän tulevien vuosien ylläpitokulut on sovittu katettavaksi tämän momentin määrärahasta.

2019 talousarvio	70 048 000
------------------	------------

40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 322 700 000 euroa.

Määrärahasta 4 000 000 euroa on varattu tukien täytäntöönpanoon liittyvien, ennakoidun tukimenekin ylittävien, tukien ja tukitasojen muutostarpeisiin.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmanneksi kappaleeksi, jolloin talousarvioesityksen momentin päätösosan nykyinen kolmas kappale muuttuu neljänneksi kappaleeksi.

Lisäys talousarvioesityksen 318 700 000 euroon nähden on 4 000 000 euroa. Tällä voidaan varmistaa momentin määrärahalla rahoitettujen tukijärjestelmien häiriötön toimeenpano. Momentilta rahoitetaan maatalouden tukijärjestelmiä, joissa tukikelpoisten yksiköiden määrää ei ole mahdollista ennakolta täysin tarkkaan arvioida tukitasoja määriteltäessä. Määrärahan lisäyksellä voidaan kattaa tarvittaessa tukivuoden aikana ennakoitua suuremmasta tukimenekistä syntyviä menoja ilman, että on tarvetta tehdä muutoksia ennalta määritettyihin tukitasoihin.

2019 talousarvio	322 700 000
2018 I lisätalousarvio	-2 060 000
2018 talousarvio	325 400 000
2017 tilinpäätös	327 900 000

40. Luonnonvaratalous

22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 450 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 500 000 euroa talousarvioesityksen 5 950 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.70.20 Digitaaliset metsänhoidon suositukset -hankkeen toteuttamiseen.

2019 talousarvio	6 450 000
2018 talousarvio	14 880 000
2017 tilinpäätös	16 880 000

42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää:

2) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen sekä EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosan kappaleen kohta 2) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 2).

Momentin perustelujen täydennys mahdollistaa määrärahan käyttämisen EU:n osarahoittaman Susi-Life -hankkeen kansalliseen rahoitusosuuteen. Hankkeessa pyritään vähentämään susista aiheutuvaa konfliktia mm. edistämällä susien ja ihmisten rinnakkaiselon edellytyksiä sekä ottamalla käyttöön susien aiheuttamia haittoja ja vahinkoja estäviä menetelmiä ja välineitä. Hankkeeseen osoitetaan vahinkojen ehkäisemistoimenpiteisiin varattua rahoitusta eikä se vaikuta maksettaviin vahinkojen korvauksiin.

2019 talousarvio	8 850 000
2018 talousarvio	8 450 000
2017 tilinpäätös	7 900 000

64. Metsähallitus

Metsähallituksen liiketoiminnalle asetetaan seuraavat tavoitteet ja tehdään muita metsähallituslain (234/2016) edellyttämiä päätöksiä seuraavasti:

Metsähallitus toteuttaa opetusmetsien käyttöoikeussopimusmallin pilotoinnin vuonna 2019 seuraavien viiden ammatillisen koulutuksen järjestäjän kanssa: Etelä-Savon Koulutus Oy (2 681 hehtaaria), Länsirannikon Koulutus Oy (695 hehtaaria), Rovaniemen koulutuskuntayhtymä (6 159 hehtaaria), Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä (1 399 hehtaaria) ja Itä-Savon koulutuskuntayhtymä (170 hehtaaria). Käyttöoikeussopimusten mukaan puunmyyntitulot tuloutuvat koulutuksen järjestäjien asemesta Metsähallitukselle ja koulutuksen järjestäjille maksetaan kom-

pensaatio, joka otetaan lisäyksenä huomioon Metsähallituksen tuloutuksessa valtion talousarvioon.

Selvitysosa: Päätösoosan kappale lisätään talousarvioesityksen luvun päätösoosan viimeiseksi kappaleeksi.

Tällä hetkellä 17:llä metsäopetusta tarjoavalla oppilaitoksella on vastikkeeton, määräaikainen käyttöoikeussopimus Metsähallituksen kanssa valtion metsien käyttämiseen opetustarkoituksiin. Näistä Etelä-Savon Koulutus Oy:n, Länsirannikon Koulutus Oy:n, Rovaniemen koulutuskuntayhtymän, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän ja Itä-Savon koulutuskuntayhtymän opetusmetsäsopimukset ovat päättymässä vuoden 2018 lopussa. Tarkoituksena oli, että opetus- ja kulttuuriministeriön valmisteleva uusi vastikkeellinen opetusmetsämalli olisi otettu käyttöön kaikissa metsäopetusta antavissa organisaatioissa vuoden 2019 alusta lukien. Uuden vastikkeellisen opetusmetsämallin käyttöönotto on kuitenkin viivästynyt, minkä johdosta vuoden 2018 lopussa päättyvät sopimukset korvataan vuonna 2019 pilotoitavilla käyttöoikeussopimuksilla, jotka ovat voimassa enintään vuoden 2019 loppuun. Pilotoinnista saatujen kokemusten perusteella arvioidaan opetusmetsien käyttöoikeussopimusmallin toimivuus siirryttäessä uuteen vastikkeelliseen opetusmetsäsopimusmalliin.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Liikenneverkko

01. Väyläviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 47 545 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 3 209 000 euroa talousarvioesityksen 50 754 000 euroon nähden on siirtoa momentille 31.10.20 ja johtuu täsmentyneistä laskelmista liikenteenohjausyhtiön palvelukseen siirtyvän henkilöstön osalta ja yleiskustannuksista.

2019 talousarvio	47 545 000
2018 I lisätalousarvio	535 000
2018 talousarvio	73 014 000
2017 tilinpäätös	74 313 000

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 040 061 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) väylien hoidosta, käytöstä sekä korjauksista, elinkaaren ja omaisuuden hallinnasta, suunnittelusta, liikenneväylien parantamisinvestoinneista, liikenteen hallinnan järjestelmistä sekä liikenteen ohjauksesta ja informaatiosta, tutkimus- ja kehittämistoiminnasta sekä jäänmurrosta, maantielauttaliikenteestä ja muista väylänpitäjän vastuulle kuuluvista tehtävistä aiheutuvien menojen sekä väylänpidosta aiheutuvien vahingonkorvauksien maksamiseen. Perustettavan liikenteenohjausyhtiön kanssa solmittavaan palvelusopimukseen perustuvaan palvelumaksuun saa käyttää enintään 141 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 1).

Lisäys 3 209 000 euroa talousarvioesityksen 1 036 852 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 31.10.01 liikenteenohjausyhtiön palvelukseen siirtyvän henkilöstön palkkausmenoihin ja yleiskustannuksiin.

Ratamaksun perusmaksun kertymää korotetaan 45 000 000 eurosta 51 000 000 euroon johtuen yksikköarvojen tarkistamisesta ja liikennemäärien arvioidusta kasvusta. Vastaava korotus tehdään radanpidon menoihin.

2019 talousarvio	1 040 061 000
2018 II lisätalousarvio	46 150 000
2018 I lisätalousarvio	15 540 000
2018 talousarvio	1 406 800 000
2017 tilinpäätös	1 271 800 000

35. *Valtionavustus länsimetron rakentamiseen (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 7 000 000 euroa talousarvioesityksen 12 000 000 euroon nähden johtuu hankkeen ajoituksen tarkentumisesta.

2019 talousarvio	5 000 000
2018 talousarvio	31 500 000
2017 tilinpäätös	83 000 000

37. *Valtionavustus kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen ja kuntien joukkoliikennehankkeisiin (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 3 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtionavustusten maksamiseen kunnille kävelyä ja pyöräilyä edistäviin infrahankkeisiin ja muihin kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita parantaviin hankkeisiin
- 2) valtionavustusten maksamiseen kävelyä ja pyöräilyä edistäviin muihin hankkeisiin
- 3) valtionavustusten maksamiseen kunnille niiden toteuttamiin, joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä parantaviin infrahankkeisiin.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistellut kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman, jonka toimenpiteet kohdistuvat vuosiin 2018—2023. Osana edistämishojelmaa toteutetaan valtion ja kuntien yhteinen, viisivuotinen investointiohjelma, jonka hankkeilla parannetaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen sitoutuneiden kaupunkien katuverkolla. Edistämishojelma on osa kansallisen energia- ja ilmastostrategian toteuttamista.

Valtio voi myöntää avustusta kunnille, jotka toteuttavat ohjelman mukaisia toimenpiteitä omalla katuverkollaan. Kunnan tulee osallistua hankkeen kustannuksiin vähintään yhtä suurella panostuksella. Valtio voi myöntää kunnille myös avustuksia sellaisiin infrahankkeisiin, joilla parannetaan joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja edistetään sen kulkutapaosuuden lisäämistä. Tällainen hanke voi olla esim. liityntäpysäköintialueen rakentaminen.

2019 talousarvio	3 500 000
2018 II lisätalousarvio	3 500 000

50. Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) yksityistielain (560/2018) ja asetuksen (1267/2000) mukaisten valtionavustusten maksamiseen yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen
- 2) tiekuntien neuvonnasta ja opastamisen tukemisesta ja sitä tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamisesta aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan valtionavustusten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen ja kolmannen kappaleen.

2019 talousarvio	17 000 000
2018 II lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	13 000 000
2017 tilinpäätös	13 000 000

76. Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 29 997 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 5 000 000 euroa talousarvioesityksen 34 997 000 euroon nähden aiheutuu tasomuu- toksesta.

2019 talousarvio	29 997 000
2018 talousarvio	34 997 000
2017 tilinpäätös	18 178 677

20. Liikenteen ja viestinnän viranomaispalvelut

01. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 77 274 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 40 000 euroa talousarvioesityksen 77 314 000 euroon nähden aiheutuu kaupunkiraide-liikenteen vuosimaksun muuttamisesta hallituksen esityksen (HE 105/2018 vp) mukaisesti tälle momentille tuloutettavaksi maksulliseksi suoritteeksi.

2019 talousarvio	77 274 000
2018 I lisätalousarvio	160 000
2018 talousarvio	46 953 000
2017 tilinpäätös	46 784 000

30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

43. Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 95 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 96 000 000 euroon nähden aiheutuu siitä, että hallitus antaa eduskunnalle täydentävään talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) väliaikaisesta muuttamisesta, jonka mukaisesti miehistötukena palautettaisiin myös puolet työnantajan osuudesta työttömyysvakuutusmaksusta.

Aluksille maksettava tuki vastaa yleisesti verovelvollisten merenkulkijoiden osalta merenkulkijan kauppa-alusluetteloon merkityltä alukselta saamasta merityötulosta toimitettujen ennakonpidätysten sekä työnantajan merimieseläkevakuutusmaksun ja tapaturmavakuutusmaksun määrää sekä puolta työnantajan osuudesta työttömyysvakuutusmaksusta.

Esityksen määrärahaa lisäävä vaikutus on 3 milj. euroa. Lisäksi momentilta on vähennetty 4 milj. euroa tarvearvion muutoksen johdosta.

2019 talousarvio	95 000 000
2018 talousarvio	101 420 000
2017 tilinpäätös	89 211 901

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 170 338 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 180 000 euroa talousarvioesityksen 170 158 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 32.30.01 yrittäjien oleskelulupien käsittelyyn.

2019 talousarvio	170 338 000
2018 II lisätalousarvio	1 510 000
2018 I lisätalousarvio	1 172 000
2018 talousarvio	169 255 000
2017 tilinpäätös	172 030 000

20. Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää:

11) yritysten yhteishankkeisiin myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1734/2015) ja Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EY 1407/2013) mukaisesti kansainvälistymistä edistävien toimien toteuttamiseen.

Momentilta voidaan maksaa rahoitustoimintaan liittyvien tavanomaisten ennakoiden lisäksi ennakoita Business Finland Oy:lle sen myöntämistä avustusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäisen kappaleen kohta 11) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen kohdaksi 11) ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan viidennen kappaleen.

2019 talousarvio	275 500 000
2018 I lisätalousarvio	30 500 000
2018 talousarvio	250 900 000
2017 tilinpäätös	335 441 666

46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (364/2015) mukaisiin avustuksiin.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Määrärahaa on tarkoitus myöntää rekisteröidyille laivanrakennusyrityksille, laivankorjausyrityksille tai laivakonversioyrityksille uuden alustyyppin kehittämiseen ja suunnitteluun, aluksen innovatiivisiin osiin, jotka voidaan erottaa aluksesta erillisinä osioina sekä innovatiivisiin tuotanto-, suunnittelu- ja logistiikkamenetelmien kehittämiseen ja toteuttamiseen.

2019 talousarvio	10 000 000
2018 II lisätalousarvio	10 000 000
2017 tilinpäätös	30 860 000

87. Pääomallinat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen (arviomääräraha)

Valtuus

Mikäli vuoden 2018 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2019 enintään 25 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Päätösoosan valtuuskohdan kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösoosan valtuuskohdan toiseksi kappaleeksi.

Valtuuden käyttö vuoden 2018 aikana on ennakoitua hitaampaa uudenlaisen toimintamallin valmistelun vuoksi.

2019 talousarvio	12 000 000
2018 talousarvio	6 000 000

95. Tuotonvaihtosopimus- ja suojausmenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tuotonvaihtosopimusten perusteella syntyneisiin kuluihin
- 2) tuotontasaussopimuksista Valtiokonttorille aiheutuvien korko- ja valuuttariskien suojaukseen tarvittavien toimenpiteiden aiheuttamien kustannusten maksamiseen.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Suomen Vientiluotto Oy myönsi jälleerahoitusta vuosina 2009—2012 luotto- tai rahoituslaitoksen suomalaiseseen pääomatavaravientiin järjestämille OECD-ehdoisille ostajaluotoille, joissa oli Finnvera Oyj:n takuu. Jälleerahoitus toteutettiin Suomen valtion Suomen Vientiluotto Oy:lle myöntämällä lainoilla.

Suomen Vientiluotto Oy maksoi takaisin Suomen valtiolle jälleerahoitustoimintaa varten myönnettyä lainaa v. 2018 lukuun ottamatta yhtä kotimaisen alustoimituksen rahoitukseen myönnettyä lainaa.

Takaisinmaksettavat lainat korvataan tuotonvaihto- tai tuotontasaussopimuksilla. Sopimusten puitteissa valtiolle syntyy jatkossa kuluja, jos tuotonvaihtosopimuksessa yhtiön maksama kiinteä korko on alhaisempi kuin valtion maksama vaihtuva korko.

Tuotonvaihtosopimus- ja suojausmenoista valtiolle aiheutuvat menot (1 000 euroa)

	2019	2020	2021	2022	Yhteensä vuodesta 2019 lähtien
Menot tuotonvaihtosopimusten perusteella	750	1 500	850	350	3 450
Suojausmenot	2 450	800	250	50	3 550
Menot yhteensä	3 200	2 300	1 100	400	7 000

2019 talousarvio

3 200 000

30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

Valtuus

Työ- ja elinkeinoministeriö voi sitoutua työllistämistuloksesta maksettavien korvausten maksamiseen yksityisen hankehallinnoijan perustamaan työllisyysrahastoon sijoittaneille toimijoille enintään 23 000 000 eurolla vuosien 2020—2024 aikana. Tulospalkkio määritetään toiminnan vaikuttavuuden mukaisesti siten, että satunnaisotannalla valitun asiakasryhmän työllistymistä verrataan samankaltaisten muiden työttömien verrokkiryhmään.

Selvitysosa: Päätösosa lisätään talousarvioesityksen luvun päätösosaksi.

Työ- ja elinkeinoministeriön käyttöön osoitettavan 23 milj. euron myöntämisvaltuuden tavoitteena on mahdollistaa ministeriön sitoutuminen työllistämistuloksista maksettavien korvausten maksuun vuosien 2020—2024 aikana.

Työllisyyden vaikuttavuusinvestointirahasto on tulosperusteinen pitkäaikaistyöttömyyden alentamiseen tähtäävä hanke. Työ- ja elinkeinoministeriö kilpailuttaa ja solmii yksityisen hankehallinnoijan kanssa sopimuksen rahaston perustamisesta. Hankehallinnoija kerää rahastoon sijoittajilta pääomia, jotka käytetään työttömien työnhakijoiden palveluiden rahoittamiseen. Hankkeen piiriin valikoidaan satunnaisotannalla TE-toimistojen asiakasohjausta hyödyntäen työttömiä työnhakijoita, joiden työttömyys on kestänyt vähintään 12 kuukautta tai joiden työttömyysjakso uhkaa pitkittyä vähintään vuoden mittaiseksi.

Sijoittajat kantavat taloudellisen riskin hankkeen tuloksellisuudesta. Työ- ja elinkeinoministeriö sitoutuu maksamaan tulosten perusteella rahastoon sijoittaneille toimijoille enintään 23 milj. euroa vuosina 2020—2024.

01. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 171 613 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 180 000 euroa talousarvioesityksen 171 793 000 euroon nähden on siirtoa momentille 32.01.02 yrittäjien oleskelulupien käsittelyyn.

2019 talousarvio	171 613 000
2018 II lisätalousarvio	-810 000
2018 I lisätalousarvio	1 258 000
2018 talousarvio	163 076 000
2017 tilinpäätös	173 131 000

51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)

Lisäksi määrärahaa saa käyttää:

6) työllistämispalkkion maksamiseen elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle, joka palkkaa työttömän palkkatuella toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen tai jos määräaikainen työsuhde muuttuu palkkatukijakson aikana toistaiseksi voimassa olevaksi. Tältä momentilta maksettavan työllistämispalkkion määrä on enintään 4 200 euroa työllistettyä kohti.

Selvitysosa: Päätösosan kappaleen kohta 6) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen kohdan 6).

2019 talousarvio	244 061 000
2018 II lisätalousarvio	-35 000 000
2018 I lisätalousarvio	29 000 000
2018 talousarvio	327 050 000
2017 tilinpäätös	433 753 000

40. Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

95. Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

5) eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016), maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999), eräiden rakennustuotteiden hyväksynnästä annetussa laissa (954/2012), pelastustoimen laista (10/2007), vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994), vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa annetussa laissa (387/2013), tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetussa laissa (1005/2008), jätelaissa (646/2011), jalometallituotteista

annetussa laissa (1029/2000), kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011), lelujen turvallisuudesta annetussa laissa (1154/2011), kemikaalilaissa (599/2013), kasvinsuojeluaineista annetussa laissa (1563/2011), kosmeettisista valmisteista annetussa laissa (492/2013), ympäristönsuojelulaissa (527/2014), vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun laissa (390/2005), kaivoslaissa (621/2011), painelaitelaissa (1144/2016), hissiturvallisuuslaissa (1134/2016), sähköturvallisuuslaissa (1135/2016), vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyden toteamisesta annetussa laissa (920/2005), konttilaissa (762/1998) sekä mittauslaitelaissa (707/2011) tarkoitetuissa oikeusprosesseissa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston vastapuolelle maksettavaksi määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätösoosan kappaleen kohta 5) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdaksi 5).

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii useiden tuoteryhmien osalta markkinavalvontaviranomaisena ja antaa laissa tarkoitettuja toimenpidemääräyksiä ja kieltoja vaatimustenvastaisia tuotteita koskien sekä antaa hyväksyntöjä kemikaaleille. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää teollista toimintaa koskevia lupia ja valvoo myöntämiensä lupien noudattamista, tekee käytönaikeista ja toimijoiden valvontaa sekä pitää yllä toimintaa koskevia rekistereitä. Vaatimustenvastaista toimintaa koskevassa tapauksessa virasto voi velvoittaa toiminnanharjoittajaa oikaisemaan toimintansa. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy ja antaa pätevyden kylmäainealalla toimiville yrityksille ja henkilöille sekä valvoo kylmäalan pätevyysvaatimusten noudattamista ympäristönsuojelulain nojalla. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikkö huolehtii kansalliseen akkreditointijärjestelmään liittyvästä akreditoinnista ja seuraa akkreditoimiensa arviointielinten pätevyyttä vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyden toteamisesta annetun lain nojalla.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvomilla toimialoilla toimijat käyttävät toiminnan taikka tuotteen vaatimustenmukaisuuden varmistamiseen taikka osoittamiseen usein ulkopuolista tahoa. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa näitä tahoja koskevia päätöksiä. Lisäksi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tekee toimijoilta edellytettävän koulutuksen järjestämiseen ja tutkintojen hyväksymiseen liittyviä päätöksiä sekä lainsäädännössä vaadittujen kokeiden järjestämiseen liittyviä päätöksiä.

Edellä mainittujen päätösten käsittelyyn hallinto-oikeudessa taikka korkeimmassa hallinto-oikeudessa liittyy riski velvollisuudesta joutua korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikuluja, jos Turvallisuus- ja kemikaalivirasto häviää asian.

2019 talousarvio	50 000
2018 talousarvio	50 000
2017 tilinpäätös	—

50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

44. Alueellinen kuljetustuki (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) nojalla annetun alueellisesta kuljetustuesta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisen kuljetustuen maksamiseen tukeen oikeutetuilla alueilla toimiville pk-yrityksille niiden valmistamien tuotteiden pitkistä kuljetusmatkoista aiheutuvien kuljetuskustannusten alentamiseksi.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Talousarvioesitykseen nähden momentin päätösosan kolmas kappale on poistettu, jolloin budjetointiperuste muuttuu valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 5 a §:n 3 momentissa säädetyn mukaisesti myöntöpäätösperusteiseksi.

2019 talousarvio	6 000 000
2018 talousarvio	5 000 000
2017 tilinpäätös	5 000 000

60. Energiapolitiikka

42. Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 125 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen Tunturiverkko Oy:lle Utsjoen alueella tehtävistä sähköverkon korvausinvestoinneista aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa: Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Lisäys talousarvioesitykseen nähden aiheutuu maksuaikataulun viivästymisestä.

2019 talousarvio	125 000
2018 I lisätalousarvio	135 000
2017 tilinpäätös	845 857

44. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 214 500 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 46 900 000 euroa talousarvioesityksen 261 400 000 euroon nähden aiheutuu arvioitua korkeammasta sähkön markkinahinnasta ja turpeen veron nostosta. Sähkön markkinahinnan arvioidaan olevan 45 euroa/MWh ja turpeen veron 3 euroa/MWh.

32.60

67

2019 talousarvio	214 500 000
2018 II lisätalousarvio	-51 900 000
2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	314 100 000
2017 tilinpäätös	225 791 255

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 31 929 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 160 000 euroa talousarvioesityksen 31 769 000 euroon nähden johtuu tarpeesta perustaa uusia virkoja (2 htv) lastensuojelun sijaishuollon seurantaan, tutkimukseen, ohjaukseen ja kehittämiseen.

2019 talousarvio	31 929 000
2018 II lisätalousarvio	-60 000
2018 I lisätalousarvio	-108 000
2018 talousarvio	31 004 000
2017 tilinpäätös	31 200 000

06. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 105 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 750 000 euroa talousarvioesityksen 18 355 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.70.20 Vankiterveydenhuollon potilastietojärjestelmähankkeeseen.

2019 talousarvio	19 105 000
2018 I lisätalousarvio	1 613 000
2018 talousarvio	16 878 000
2017 tilinpäätös	16 605 000

66. Kansainväliset jäsenmaksut ja maksuosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 095 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 150 000 euroa talousarvioesityksen 3 945 000 euroon nähden johtuu Suomen maksuosuudesta kansainvälisen terveysturvaohjelman sihteeristön osalta.

2019 talousarvio	4 095 000
2018 talousarvio	3 875 000
2017 tilinpäätös	3 707 000

02. Valvonta*05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 11 940 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Muutos talousarvioesityksen 11 255 000 euroon nähden on 685 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 115 000 euroa siirtana momentille 30.20.01 KUTI-YHTI -järjestelmän ylläpitokuluihin ja lisäyksenä 800 000 euroa siirtana momentilta 28.70.20 Alkoholielinkeinorekisterin uudistushankkeeseen (ALLU).

2019 talousarvio	11 940 000
2018 II lisätalousarvio	90 000
2018 I lisätalousarvio	95 000
2018 talousarvio	10 836 000
2017 tilinpäätös	10 762 000

06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 752 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 470 000 euroa talousarvioesityksen 3 282 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.70.20 Terveysteknologian ja geenitekniiikan rekisterien uudistushankkeeseen.

2019 talousarvio	3 752 000
2018 I lisätalousarvio	30 000
2018 talousarvio	4 811 000
2017 tilinpäätös	2 080 228

20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

4) oikeuslääketieteellisen ruumiin avaukseen määrättyjen ruumiiden kuljetuksista tai poliisin tilaamista ruumiiden kuljetuksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Päätososan kappaleen kohta 4) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 4).

2019 talousarvio	10 247 000
2018 II lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	10 247 000
2017 tilinpäätös	7 504 651

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 52 308 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 80 000 euroa talousarvioesityksen 52 228 000 euroon nähden johtuu tarpeesta perustaa uusi virka (1 htv) lastensuojelun sijaishuollon seurantaan, tutkimukseen, ohjaukseen ja kehittämiseen.

2019 talousarvio	52 308 000
2018 I lisätalousarvio	773 000
2018 talousarvio	52 479 000
2017 tilinpäätös	49 622 000

10. Perhe- ja asumiskustannusten taseus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut

54. Asumistuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 567 800 000 euroa.

Selvitysosa: Päätososa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 2 000 000 euroa talousarvioesityksen 1 565 800 000 euroon nähden aiheutuu opintotukeen tehtävistä lakimuutoksista, jotka laajentavat yleiseen asumistukeen oikeutettujen opiskelijoiden piiriä.

Viitaten momentin 29.70.55 selvitysosaan hallitus antaa eduskunnalle täydentävään talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi opintotukilain (65/1994) muuttamisesta.

2019 talousarvio	1 567 800 000
2018 II lisätalousarvio	11 200 000
2018 talousarvio	1 486 500 000
2017 tilinpäätös	1 266 400 000

60. Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 377 760 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 11 400 000 euroa talousarvioesityksen 366 360 000 euroon nähden aiheutuu Kelalle osoitettujen uusien tehtävien aiheuttamista pysyvistä lisäresurssitarpeista.

2019 talousarvio	377 760 000
2018 II lisätalousarvio	1 000 000
2018 I lisätalousarvio	3 741 000
2018 talousarvio	325 000 000
2017 tilinpäätös	331 747 000

20. Työttömyysturva

31. Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

1) kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) mukaisen valtion korvauksen maksamiseen kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä

2) julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden alueellista tarjoamista ja työelämäkokeilua koskevas- ta kokeilusta annetun lain (505/2017) mukaisen valtion korvauksen maksamiseen kunnille työ- elämäkokeilun järjestämisestä.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

2019 talousarvio	26 840 000
2018 II lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	26 840 000
2017 tilinpäätös	20 095 649

50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 828 900 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 832 000 000 euroon nähden on 3 100 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 5 000 000 euroa yrittäjien perheenjäseniin liittyvien työttömyysturvain muutosten voimaantulon myöhentymisestä ja lisäyksenä 1 900 000 euroa työsuhteen päättymisen perusteella asetettavan korvauksettoman määräajan lyhentämisestä 90 päivästä 60 päivään tilanteissa, joissa työnantaja on päättänyt työsuhteen työntekijästä johtuvasta syystä.

Hallitus on antanut eduskunnalle täydentävään talousarvioesitykseen liittyvän esityksen työttömyysturvain (1290/2002) muuttamisesta.

2019 talousarvio	828 900 000
2018 II lisätalousarvio	-96 000 000
2018 talousarvio	1 005 200 000
2017 tilinpäätös	983 911 277

52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 510 100 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 500 000 euroa talousarvioesityksen 1 508 600 000 euroon nähden aiheutuu työsuhteen päättymisen perusteella asetettavan korvauksettoman määrärahan lyhentämisestä 90 päivästä 60 päivään tilanteissa, joissa työnantaja on päättänyt työsuhteen työntekijästä johtuvasta syystä.

Viitaten momentin 33.20.50 selvitysosaan hallitus on antanut eduskunnalle täydentävään talousarvioesitykseen liittyvän esityksen työttömyysturvain (1290/2002) muuttamisesta.

2019 talousarvio	1 510 100 000
2018 II lisätalousarvio	-48 300 000
2018 talousarvio	1 563 300 000
2017 tilinpäätös	1 495 980 710

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 425 900 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 100 000 euroa talousarvioesityksen 2 425 800 000 euroon nähden aiheutuu asumisperusteisen etuuslainsäädännön muutosten voimaantulon myöhentymisestä.

2019 talousarvio	2 425 900 000
2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	2 119 990 000
2017 tilinpäätös	1 942 157 161

40. Eläkkeet

52. *Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 292 100 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 17 100 000 euroa talousarvioesityksen 275 000 000 euroon nähden aiheutuu tarvearvion tarkentumisesta.

2019 talousarvio	292 100 000
2018 II lisätalousarvio	14 000 000
2018 talousarvio	239 000 000
2017 tilinpäätös	192 849 154

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

31. *Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma ja eräät muut menot (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 2 450 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

4) valtakunnallisen kenttäjohtamisjärjestelmän (KEJO) ylläpitokustannuksiin.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 4) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 4).

Lisäys 2 200 000 euroa talousarvioesityksen 250 000 euroon nähden aiheutuu Viranomaisten kenttäjohtamisjärjestelmän (KEJO) käyttöönoton aikaistamisesta vuodelle 2019.

2019 talousarvio	2 450 000
2018 talousarvio	500 000
2017 tilinpäätös	400 000

33. Valtion korvaus sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköille sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön erikoistumiskoulutukseen (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

3) terveydenhuoltolain 60 a §:n mukaisen rajatun lääkkeenmääräämisen erikoispätevyyteen johtavan koulutuksen korvaukseen

4) sosiaalihuoltolain (1301/2014) 60 a § ja 60 b § mukaisen valtion korvauksen maksamiseen sosiaalihuollon ammattihenkilöiden yliopistolliseen erikoistumiskoulutukseen.

Selvitysosa: Päätösosan kappaleen kohdat 3) ja 4) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 3).

Hallitus antaa eduskunnalle täydentävään talousarvioesitykseen liittyvät esitykset sosiaalihuoltolain ja terveydenhuoltolain muuttamiseksi siten, että koulutuskorvauksia voidaan maksaa sosiaalilyöntekijöiden erikoistumiskoulutukseen sekä sairaanhoitajien oireenmukaisen hoidon ja rajatun lääkkeenmääräämisen koulutukseen.

Määrärahasta on tarkoitus käyttää 63 400 00 euroa paitsi lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen myös sosiaalihuollon ammattihenkilöiden yliopistotasaisen erikoistumiskoulutuksen korvauksiin.

2019 talousarvio	96 000 000
2018 talousarvio	94 700 000
2017 tilinpäätös	94 924 714

37. Valtion korvaus kunnille laittomasti maassa oleskelevien kiireellisen sosiaalihuollon kustannuksiin (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää sosiaalihuoltolain (1301/2014) 12 a §:n mukaisiin kunnille maksettaviin korvauksiin kustannuksista, jotka aiheutuvat laittomasti maassa oleskeleville henkilöille annettusta kiireellisestä sosiaalipalvelusta.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

2019 talousarvio	5 346 000
2018 talousarvio	5 346 000

Pääluokka 35 YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

10) enintään 112 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, josta enintään 22 henkilötyövuotta määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen kohdan 6) sekä 51 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen ja 39 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen muiden kohtien tehtäviin.

Selvitysosa: Päätösoosan kappaleen kohta 10) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdan 10).

Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman (KAISU) toimeenpanossa ja ilmastoon liittyvien arviointien ja selvitysten tekemisessä tarvitaan myös tutkimuslaitosten ja aluehallinnon työpanosta. Tämä edellyttää momentin henkilötyövuosien enimmäismäärän lisäämistä seitsemällä.

2019 talousarvio	18 025 000
2018 II lisätalousarvio	500 000
2018 talousarvio	16 025 000
2017 tilinpäätös	14 725 000

65. Öljyjättemaksulla rahoitettava öljyjätehuolto (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa ja vuosilta 2017 ja 2018 siirtynyttä määrärahaa saa käyttää öljyjättemaksusta annetun lain 7 §:n ja valtionavustuslain (688/2001) nojalla valtionavustukseen öljyjätteiden keräilyyn, kuljetukseen ja varastointiin. Valtionavustusta voidaan myöntää noudattaen komission asetusta (EU) N:o 1407/2013 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen.

Valtionavustusta voidaan myöntää voiteluöljyjätehuoltoon harjoittaville yrityksille seuraaviin tarkoituksiin:

1) investointeihin öljyjätteen keräykseen, kuljetukseen tai varastointiin tarvittaviin laitteisiin tai välineisiin

2) kehitys- tai käynnistyshankkeisiin, jotka edistävät öljyjätteen keräämistä erityisesti kaupunki-seutujen ulkopuolelta tai erilaatuisten öljyjätteiden pitämistä erillään

3) öljyjätteen keräykseen liittyvään tiedotuskampanjaan, jolla edistetään tietoisuutta öljyjätteen talteenotosta ja toimittamisesta asianmukaisesti kerättäväksi.

Avustusta myönnetään 50 % investoinnin, hankkeen tai tiedotuskampanjan toteutuneesta arvonnalisäverollisesta kokonaiskustannuksesta. Yhdelle yritykselle myönnettyjen vähämerkityksisten tukien kokonaismäärä voi kuitenkin olla enintään 200 000 euroa kolmen peräkkäisen verovuoden aikana. Valtionavustus maksetaan jälkikäteen toteutuneiden kustannusten perusteella.

Avustuksen perusteena oleviin kustannuksiin hyväksytään:

1) laitteiden tai välineiden hankinnasta ja asennuksesta aiheutuvat kustannukset

2) laitteiden tai välineiden käyttöönotosta ja sen edellyttämästä käyttöhenkilökunnan koulutuksesta aiheutuvat kustannukset

3) kehitys- tai käynnistyshankkeen tai tiedotuskampanjan toteuttamiseen osallistuvien henkilöiden kohtuulliset palkka- ja matkakustannukset

4) tiedotuskampanjaa varten tarvittavien tiedotusmateriaalien hankinnasta ja niiden esittämisestä tai levittämisestä aiheutuvat kustannukset.

Avustuksen myöntää ympäristöministeriö. Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen hakijalle on myönnetty muuta avustusta samaan tarkoitukseen.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Vuoden 2018 alussa sopimusperusteisesta öljyjätehuoltojärjestelmästä luovuttiin ja siirryttiin markkinaehtoisesti toimivaan öljyjätehuoltoon. Talousarvioesityksen perusteluissa viitataan öljyjättemaksulain 7 §:ään ja valtioneuvoston päätökseen. Valtioneuvoston päätös on sopimusperusteisuudesta luopumisesta johtuen vanhentunut eikä tue varojen käyttöä sopimusperusteisesta öljyjätehuollosta poikkeavaan valtiontukiohjelmaan. Markkinaehtoisen öljyjätehuollon vahvistamiseksi ympäristöministeriö on neuvotellut öljyjätehuollon kehittämistä koskevasta green deal -sopimuksesta voiteluöljytuotteiden valmistajia, maahantuojia, myyjiä ja käyttäjiä sekä voiteluöljyjätettä kerääviä, kuljettavia ja käsitteleviä yrityksiä edustavien yhdistysten kanssa. Koska sopimusperusteisesta öljyjätehuollosta on luovuttu, eikä öljyjättemaksuina kertyneitä varoja ole viime vuosina tarvittu sopimusperusteisen öljyjätehuollon järjestämiseen, ei öljyjättemaksun kerääminen tähän tarkoitukseen enää ole perusteltua. Ympäristöministeriö valmistelee öljyjättemaksulain kumoamista yhteistyössä valtiovarainministeriön kanssa. Ympäristöministeriö valmistelee ennen öljyjättemaksulain kumoamista kertyvien öljyjättemaksuvarojen hyödyntämistä uuteen valtiontukiohjelmaan. Valtiontukiohjelma olisi määräaikainen ja sen tavoitteena olisi yhdessä green deal -sopimuksen kanssa edistää öljyjätteen kattavaa markkinaehtoista valtakunnallista keräystä ja uudistamista.

Valtionavustusta voitaisiin myöntää voiteluöljyjätehuoltoa harjoittavalle yritykselle, joka on hyväksytty jätehuoltorekisteriin tai jolla on ympäristölupa öljyjätteen käsittelyyn. Valtionavustuksen saaminen edellyttäisi, että yritys on liittynyt green deal -sopimukseen tekemällä ympäristöministeriön hyväksymän yhteiskuntasitoumuksen öljyjätehuollon kehittämisestä.

2019 talousarvio	1 000 000
2018 talousarvio	1 000 000
2017 tilinpäätös	1 000 000

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

52. *Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)*

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtionavustuslain nojalla asuinrakennuksen omistaville yhteisöille sähköisen liikenteen latausinfra rakentamiseen. Sähköisen liikenteen latausinfra rakentamisella tarkoitetaan kiinteistön sähköjärjestelmiin kohdistuvia muutostöitä, joiden tarkoituksena on mahdollistaa sähköauton latausmahdollisuus vähintään viidellä autopaikalla

4) latauslaitteeseen liittyviin kustannuksiin, mikäli latauslaitteet ovat avustusta hakevan yhteisön suorassa omistuksessa tai pysäköintiyhtiön omistuksessa, jonka osakkeita avustusta hakeva yhteisö omistaa asukkaidensa autopaikoitusta varten.

Selvitysosa: Päätösoosan kappaleen kohdat 1) ja 4) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösoosan toisen kappaleen kohdat 1) ja 4).

Päätösoosan perustelujen muutos mahdollistaa avustuksen myöntämisen avustusta hakevan yhteisön lisäksi myös latauslaitteet omistavalle yhteisölle, joka on ainakin osittain avustusta hakevan yhteisön omistuksessa.

2019 talousarvio	1 500 000
2018 I lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	1 500 000

60. *Siirto valtion asuntorahastoon*

Avustukset

Vuonna 2019 Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus saa valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää määräaikaista avustuksia asukaslähtöiseen asunto-osuuskuntako-keiluhankkeeseen yhteensä enintään 400 000 euroa. Avustusta voidaan käyttää uusien asukaslähtöisten asunto-osuuskuntien perustamisesta syntyviin suunnittelu- ja valmistelukustannuksiin. Avustuksen määrä on enintään 50 % kustannuksista. Lisäksi valtuudesta voidaan käyttää enintään 200 000 euroa asukaslähtöisten asunto-osuuskuntien mallisääntöjen kehittämisestä sekä ko-keiluhankkeen koordinoinnista, neuvontatoiminnasta ja seurannasta aiheutuviin kustannuksiin.

Selvitysosa: Päätösoosan kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösoosan luvun *Avustukset* viimeiseksi kappaleeksi.

Asumisen hallintamuotojen monipuolistamisen edistämiseksi aloitetaan Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukseen koordinoima kokeiluhanke asunto-osuuskuntamuotoisesta asumisesta. Hankkeessa kehitetään mallisääntöjä asukaslähtöiselle asunto-osuuskuntamuotoiselle asumisel-

le, tuetaan tällaisten kokeilukohteiden käynnistymistä, tarjotaan neuvontaa ja kerätään seuranta-tietoa niiden toimivuudesta.

2019 talousarvio	—
2018 II lisätalousarvio	—
2018 talousarvio	—
2017 tilinpäätös	—